

FRANCOSKA KOMISIJA V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

V AMERIKO STA DOSPELA JOFFRE IN VIVIANI.

ODPOSLANCA STA SE PRIPELJALA IZ FRANCIJE NA BRZOPARNIKU, KATEREGA JE SPREMLJALA FRANCOSKA BOJNA LADJA. — SVEČAN SPREJEM. — AMERIŠKE BOJNE LADJE SO RAZVILE FRANCOSKO ZASTAVO, MORNARIŠKA GODBA JE PA ZAIGRALA FRANCOSKO NARODNO HIMNO. — VOZŃJA PREKO OCEANA JE BILA POVSEM MIRNA. — 18 VOZLOV NA URO.

Washington, D. C., 24. aprila. — Danes je dospela v Združene države francoska komisija.

Zvezna vlada je izdala davec zjutraj sledeče poročilo:

Državnemu departamentu so sporočili, da je dospela francoska komisija srečno in varno v Združene države.

Komisija bo odpela jutri dopoldne na jahti predsednika Wilsona v Washington.

Člana komisije sta maršal Joffre, bivši vrhovni poveljnik francoske armade in Viviani, bivši francoski ministrski predsednik. Joffreja spremlja major Dreyfus. (Čitatelje opozarjamo, da to ni oni Dreyfus, ki je bil zaprt na Hudičevem otoku, Op. ured.).

Dopisnik "Associated Press", ki je spremljal komisijo iz Francije v Združene države, je podal sledeče poročilo:

Ko je dospel francoski parnik s francosko komisijo na krovu v ameriško pristanišče, so vse bojne ladje razvile francoske zastave in mornariške godbe so zaigrale francosko narodno himno. Francoska komisija se je odpeljala zgodaj zjutraj iz Pariza v pristanišče. — Za Joffrejev odhod je vedelo samo par francoskih diplomatov. Komisija je spremljala na vlakcu samo par francoskih tajnih policistov. Komisija se je vkrcala na francoski brzoparnik, katerega je spre-

mila preko oceana francoska bojna ladja. Parnik je vozil s hitrostjo osemnajstih vozlov na uro. Na poti se ni ničesar posebnega pripetilo. Ponoči so na parniku ugasnili vse luči. Vreme je bilo lepo, morje še precej mirno.

Francoski kabinet se tako zaneša na bivšega francoskega ministrskega predsednika, da mu ni dal nobenih pisanih informacij.

Maršal Joffre bo pojasnil predsedniku Wilsonu celo vojaško situacijo in mu bo pojasnil, kaj lahko napravi Amerika za zaveznike oziroma za Francijo.

Maršal Joffre je bil pred 29 leti prvič v Ameriki.

Fort Monroe, 24. aprila. — Francoska vojna komisija je dospela danes v Hampton Roads. Člani komisije so se kmalo zatem vkrcali na predsednikovo jahto, ki je odplula proti Washingtonu.

Komisija nima seboj nobenih pisanih instrukcij, ker ji je dalo ministarstvo polnomočje. — Naloga francoskih komisarjev je, pogajati se z ameriško vlado glede ameriškega vojaštva, ki naj bi bilo odpisano v Francijo oziroma na zapadno bojišče.

Joffre bo pojasnil ameriškim vojaškim dostojanstvenikom razne zaveznike tajnosti glede bojevanja in preskrbovanja s raznimi potrebščinami.

Nemški cesar se bo odpovedal?

Rim, Italija, 24. aprila. — "Il Corriere d'Italia" piše, da želi nemški cesarski rodoma, da bi se cesar odpovedal prestolu.

Pri neki seji Hohenzollernske družine je nek član svetoval, da naj cesar sledi vzgledu ruskega cara, da razreši sedanjo situacijo. Cesar je bil zelo vznemirljen in ko je videl, da je vse proti njemu, je zapustil sobo in je rekel: — Bomo videli!

Isti večer je sklical drugo sejo svoje družine; seje so se vdeležili tudi ministri. Kaj se je sklenilo, se ne ve.

Tem vestim je malo vrjeti, ker prihajajo iz Rima.

Švedska bo suha dva tedna.

Stokholm, Švedija, 24. aprila. — Po vsem Švedskem je prepevčeno prodajati opojne pijače od 24. aprila do 12. maja. Vzroka vladna odredba ne pove, domneva se pa, da je ta odredba v zvezi z nameravanimi demonstracijami delavskega praznika.

Ameriški zrakoplovec ubit.

Pariz, Francija, 24. aprila. — Kaprol Donald Hoskier, iz New Jersey, je bil ubit v nekem zračnem boju z nemškimi letalcem.

Star je bil 21 let. 11. aprila je v družbi Lufberry-ja in Haviland-a pregnal osem nemških letal in je priletel v angleški tabor z večjim številom fotografij, katere je napravil med poletom.

POZOR NAROČNIKI!

Izvedeli smo, da potuje po Pennsylvaniji nek človek z imenom KOS, ki se izdaja za zastopnika "Glas Naroda". Teža človeka ni naše upravnitvo nikoli pooblastilo za pobiranje naročnin. — Mi ga sploh ne poznamo. Rojaki, ne zapujate mu denarja.

Naši zastopniki so oni, katerih imena so priobčena v "Glas Naroda", ali so pa tajniki društva J. S. K. J.

RENE VIVIANI

Član francoske komisije, Viviani.

Ruski socialisti.

Razdor med ruskimi socialisti. — Kopijo ameriškega kipa svobode bodo poslali v Rusijo.

Tukajšnji židovski list "Vorwarts" je prinesel poročilo svojega poročevalca v Rusiji in se glasi:

"Poskus, da bi se zopet zblizali dve stranki ruskih socialnih demokratov, se je ponestril. Ekstremna stranka socialistov pod vodstvom Lenina in zmerna stranka pod vodstvom Plekanova sta imeli sejo, katere so se vdeležili zastopniki iz Petrograda, Moskve in drugih mest.

Lenin je ugovarjal podpiranju vlade po nasprotju stranki in je nasvetoval da se sedanja provizorična vlada strmoglavji. Zahteval je vlado pod imenom: "Diktatura delavskega razreda in demokratične armade."

Večina zastopnikov je bila proti Leninovemu nasvetu in je izjavila, da bo še nadalje podpirala vlado. Razlika nazorov obeh strank bi lahko pomagala nazadnjaštju zopet do moči, toda zdaj še vse kaže, da je sedanja vlada še na trdnih nogah.

Včeraj je bila v mestni svet v Poltavi izvoljena ena ženska. To je prva ženska v Rusiji, ki bo opravljala javno službo.

Orlova, voditelja "Črnih sto", so zaprli.

Bernstein, urednik nekega tukajšnjega lista, je prejel od ruskega zunanega ministra Miljukova pismo, da ruska vlada hvalno sprejme ponudeno kopijo kipa svobode ki stoji v newyorškem pristanišču.

Načrt je, da se v to svrhu zbere 250 tisoč dolarjev. Na podstavku bo kar najbolj simbolizirana Amerika.

Tatvina.

Na kolodvoru Big Four železnice v Columbus, O., so vlomili v tovorni voz neznan zlikovec. Voz je bil naložen z živili in tatovi so odpeljali z vozom za \$100 živil.

Zmaga električarjev.

Električarji, uslužbeni pri Kinloch Telephone Co. v St. Louis, Mo. so zmagali v stavki.

Kompanija je priznala vse njih zahteve.

POZOR!

Ker nam je od drugega natasa zaostalo kakih 300 Koledarjev, prodajamo sedaj po 15c. komad. SLOVENSKO PUBLISHING CO., 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Najboljša pomoč.

Francija bi potrebovala kakih 300 tisoč mož, ki bi opravljali razna dela za fronto. — Abruški vojvoda.

Pariz, Francija, 24. aprila. — (Poročilo United Press). — V časopisu "Intransigent" piše nek vojaški strokovnjak, da bi bilo Franciji najbolj pomagano, če bi poslale Združene države v Francijo kakih 300 tisoč delavcev, ki bi opravljali razna dela za fronto.

Ta armada delavcev bi gradila mostove polagala tračnice in izvrševala razna popravila. Francoska armada bi potem posvetila lahko vse moči boju s sovražnikom.

Rim, Italija, 24. aprila. — Iz precej zanesljivega vira se je doznalo, da bo odpotoval kot odposlanec laške vlade v Združene države abruški vojvoda, nekak laškega kralja.

London, Anglija, 24. aprila. — V kratkem času bo odpotovalo v Združene države več zastopnikov Švedske, Norveške in Danske. Z ameriško vlado se bodo posvetovali glede dobave petroleja in drugih potrebščin.

Francoska deportacija.

Amsterdam, 24. aprila. — Poluradno poročilo iz Berlina pravi, da se je deportacija francoskega ljudstva iz ozemlja med Arrasom in Soissons izvršila brez posebnih težkoč.

Poročilo pravi dalje: — Prevoz njihovega imetja je zelo zavlekel prevoz vojnega materiala. Zaradi tega nismo mogli odpeljati posekanega sadnega drevja, ki je zelo velike važnosti za vojno industrijo. Sadno drevje se samo posekali samo zato, da ne bi zakrivali sovražnega vojaštva našim zrakoplovom.

Moško in žensko prebivalstvo od 15. do 60. leta smo odpeljali. Matere z otroci pod 15. leti so ostale pri svojih otrocih. Vse prebivalstvo mesta St. Quentina smo odpeljali v ozadje.

Kolikor je bilo mogoče, smo dovolili prebivalstvu, da si samo izbere, kje se hoče nastaniti. — Vrednostne predmete je vzela po svoje varstvo država.

Nizozemska nevtralnost.

Haag, Nizozemsko, 24. aprila. — Razmotrivačje zunanje zadeve, je nizozemski zunanji minister v poslanski zbornici rekel, da ostane Nizozemska nevtralna, kakor do sedaj, pa naj pride kakorinikoli pritisk.

Splošna vojaška dolžnost.

Na nekem brzozajavnem drugu pri Calvary Cemetery v New Yorku je nabit napis: — Vstani, demovina te rabi!

Rooseveltova divizija.

Prebivalstvo južnih držav je baje za konškripcijo. — Člani kongresa naj podpirajo administracijo.

Washington, D. C., 24. aprila. — V kongresu gre sedaj zato, če se dovoli Rooseveltu sestavljenje posebne divizije, ki naj bi se podala na evropska bojišča. Nadaljuje se z razpravami, kako zbrati armado 2.000.000 mož.

Amendment glede Rooseveltove divizije so stavili republikanci tekom razprave o predlogi v senatu, in danes go bo stavil v poslanski zbornici Emerson iz Ohio, ki bo predlagal, naj da narod Rooseveltu priliko, da pokaže svoje vojaške in organizatorične zmožnosti.

Danes je postalo bolj jasno kot je bilo kedaj, da se bo sestavilo veliko armado na podlagi prisilnega izbora in da se bo izvzelo pri tem le one moške v vojaški starosti, katere se v resnici potrebuje v industriji trgovini in poljedelstvu. Skoro gotovo pa je, da bosta obe hiši kongresa do sobote uredili vse in da se bo v ponedeljek definitivno odločilo o stvari.

R. H. Downman iz New Orleans, predsednik National Lumber Manufacturers Association in novi načelnik odbora za dobavo lesa, je izjavil:

— Na jugu je vsakdo za konškripcijo. Ljudje ne morejo razumeti, kaj dela pravzaprav kongres, da ne sprejme predloge in uredi stvari.

Kot izgledajo stvari sedaj, bo sprejel senat predlogo o izbornem popisovanju v sredo zvečer ali pa v četrtek. Če bodo vsi na mestu, bo nekako 75 senatorjev glasovalo za predlogo.

Brez prestanka prihajajo v kongres pisma, v katerih se pozivlje člane kongresa, naj podpirajo administracijo.

Senator Wadworth iz New Yorka je imel včeraj popoldne govor, v katerem je zagovarjal smatno predlogo ter svaril narod pred veliko pomoto nesprejema te predloge. Dal je izraza svojemu prepričanju, da je splošna vojaška obveznost edina varna in zdrava politika za Združene države in da se jo mora sprejeti za stalno.

Vjet nemški podmorski čoln.

Newport News, Va., 24. aprila. — Ena največjih ameriških bojnih ladij je vjela v mrežo nemški podmorski čoln U-36. To poročilo so prinesli častniki z bojne ladje, ko so prišli smiči na suho.

Pred nekaj dnevi je bilo zelo veliko vznemirjenje v Hampton Roads in nikdo ni vedel, kaj je temu vzrok. Kdor je kaj vedel o tem, je molčal.

Kakor pravijo poročila, je podmorski čoln poskušal priti v Hampton Roads, da bi našel kako ameriško bojno ladjo. Pri tem pa je zašel v mrežo, iz katere se ni mgel več rešiti.

Ko so častniki izprevideli, da je njh ladja vjeta, so se radovoljno vda. Podmorski čoln, ki ni bil mnogo poškodovan, so z vlačilnim čolnom odpeljali proti New Yorku in se sedaj najbrže nahaja v brooklynskemu Navy Yardu.

Kaj se je zgodilo s posadko podmorskega čolna, se ne ve; najbrže je bila skrivoma odpeljana v kak jetniški tabor.

Angleška zmaga v Mesopotamiji.

London, Anglija, 24. aprila. — Turke smo pregnali iz njihovih postojank med Samaro in Iztabilt. Včeraj so naše čete zasedle železniško postajo v Samari in vplenile 16 lokomotiv in 223 železnih voz.

Splošna vojaška dolžnost.

Na nekem brzozajavnem drugu pri Calvary Cemetery v New Yorku je nabit napis: — Vstani, demovina te rabi!

Z bojišč.

London, Anglija, 24. aprila. — Včeraj so se boji, ki so bili zelo vroči, nadaljevali. Z veliko silo so Nemci nadaljevali svoje protinapade, ne oziraje se na izgube. Obdržali smo vse ozemlje, ki smo ga zavzeli. — Uspehe smo imeli pri Roeux. Pri Gaaralle so Nemci izvršili protinapad, toda je bil odbit.

Vjeli smo poldrug tisoč vojakov in 30 častnikov.

Ob Bapauna-Cambrai smo zavzeli zelo veliko ozemlja in smo prišli do St. Quentinskega prekopa. Zasedli smo vasi Plouich in Beaucamp ter mnogo jetnikov.

Nočno poročilo: Poročila o ponedeljskih bojih pravijo, da so bili boji mnogo bolj vroči, kot se je mislilo. Na fronti od Croisilles do Gavrelle so Nemci poslali v boj sedem divizij.

Ne samo, da smo odbili vse sovražne protinapade, temveč smo oddelke, ki so se približali naši bojni črti popolnoma uničili.

Nek angleški kor je vjel nemških vojakov štirih divizij. Našete so napredovale na celi fronti.

Od ponedeljka zjutraj smo vjeli več kot 2000 Nemcev. V ponedeljek je bilo mnogo zračnih bojev; naši zrakoplovi so napadli sovražnika, kjer so ga mogli najti. Naši letalci so poleteli daleč za sovražno bojno črto in so bombardirali železniške postaje in križišča, skladišča in druge vojaške naprave.

V zračnem boju smo izstrelili 15 nemških letal; 24 pa smo jih poškodovali. Pogrešamo samo dve letali.

9. in 23. aprila ni bil naš namen kakor pravijo Nemci, predreti njih bojno črto. Naš načrt je bil popolnoma izvršen.

Pariz, Francija, 24. aprila. — Pri St. Quentinu in ob Oise so naše baterije živahno odgovarjale na sovražni ogenj. Vjeli smo več vojakov.

Vršili so se vroči boji pri Kurtebise in smo napredovali. Južno od Rheimsa smo odbili dva nemška protinapada.

V Champagne so bili boji z granatami. V roke nam je padlo mnogo jetnikov. Pri Eparges smo vdrli v nemške postojanke in smo se vrnili z jetniki potem ko smo porušili utrdbe.

Nočno poročilo: Zaplenili smo štiri nemške 105-milimeterske havbice.

Pri Moronvilliers smo zavzeli nemške zakope, ki so bili polni mrliečev.

Sin nemškega cesarja umri.

Kodan, Dansko, 24. aprila. — "Norges S. Handelstidende" poroča, da je za tifusom umrl drug sin nemškega cesarja, princ Eitel Friderik.

O tem še ni uradnega poročila.

Španska se bo branila.

London, Anglija, 24. aprila. — Poslanica španske vlade, ki je protestirala proti potapljanju španskih parnikov, vsebuje sledečo točko: —

"Ako cesarska nemška vlada vstraja pri svoji izjavi, da je njer sklep v svrhu, da brani svoje življenje, potem naj ne bo priseneče na, ako Španija iz istega namena mora zahtevati zase pravico, brati svoje lastno življenje."

Žito za zaveznike zgorelo.

Erie, Pa., 24. aprila. — Požar je uničil več kot 200 tisoč bušjev žita in leseno dvigalo, last Western Transportation Co. Žito je bilo namenjeno za zaveznike, škoda znaša nad pol milijona dolarjev.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denar za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

Iz delavskega sveta.

Shodi po raznih premogarskih naselbinah. — Telefonistom so zvisali plače. — Obletnica stavke.

Glavni govornik na shodu v Trinidadu, Colo., je bil James F. Morgan, provizični predsednik petnajstezga rudarskega distrikta. Nje gov govor je bil kratek, jedrnat, ki se je nanašal na boj med rudarji in njihovimi izkoriščevalci in končno zmago rudarjev.

V hrvatskem jeziku je govoril Mike Livoda, znan organizator, katerega telo je pokrito z zarastki ran, ki so mu jih prizadeli beriči.

V talijansčini je govoril Joe Bossone. Med poslušalci je zavalovalo po konanih govorih veliko navdušenje in v organizacijo se je vpisalo 400 novih članov.

Uslužbeni Ohio State Telephone Co. v Toledo, O., so zmagali v stavki in družba je morala priznati povišanje mezde.

Zgodovina stavke je zanimiva, ki je trajala pet mesecev in je končala s popolnim porazom kompanije. Razsodišče je priznalo uslužbenem povišanje mezde, a kompanija se ni hotelo podvreči izreku rozsodišča. Posledica kompanijske trmoglavosti je bila stavka. Kompanija je izdala do sto tisoč dolarjev za stavkokeze in obrnila se je na sodišče za sodniško prepoved. Nekega dne je celo poškoda bomba v nekem prenočevališču stavkokezev. Stvar je bila tako nerodno prirejena, da je lahko vsakdo spoznal, ki ima zdrave možgane, kje je iskati bombovec. — Kljub preganjanju so uslužbeni vstrajali v stavki, in posledica je bila, da je morala kompanija na kolena in so se uslužbeni po petmesečni stavki vrnili zmagoviti na delo.

Rudarji iz dolin Allegheny in Kiskiminitas, Pa., so praznovali obletnico stavke. Več kot dva tisoč rudarjev iz Glassnera, Hitesa, Creghtona, Valley Campa, Harwicka, Russeltona, Superiora, Curtisvilla, Colmervilla, Bairdforda, Brasburna, Metcalfa in Puckety Creeka je prišlo v New Kensington. Mnogi so prišli v spremstvu svojih družin, s sabo so nosili štandarte, na katerih so bili napis, ki so se nanašali na njih boj.

Govorniki so nastopili v angleškem, hrvatskem in italijanskem jeziku, ki so želi buren aplavz.

Don Coal Co. v West Virginia, je podpisala pogodbo z organizacijo rudarjev. Priznan je osemurni delavnik, unija, sploh vse pridobitve, ki jih imajo drugod organizirani rudarji.

Rock Island železniška družba v Chicago, Ill., je po kratki stavki priznala prožnim delavcem 2 centa povišanja mezde na uro. Družba je prvi dan stavke ponosno izjavila, da ne povisa centa pri mesli. Ko je stavka trajala par dni, lopate in krampi niso hoteli sami letati, so železniški magnetje odnehali. Spoznali so, če ni delavcev, la lopate in krampi ne delajo kljub grožnjam, in privolili so povišanje.

Žito za zaveznike zgorelo.

Erie, Pa., 24. aprila. — Požar je uničil več kot 200 tisoč bušjev žita in leseno dvigalo, last Western Transportation Co. Žito je bilo namenjeno za zaveznike, škoda znaša nad pol milijona dolarjev.

RAZPUTIN IN bivša ruska vlada.

Zelo slaven in zelo moder Rus, profesor Maksim Kovalevskij, mi je nekoč rekel: — Nikdar ne govorim o Rusiji sedaj, ko se nahajam med svojimi prijatelji v Parizu. Če bi storil to, bi mi tega ne vrjeli. Mislili bi, da sanjam romane. — Clémenceau (francoski državnik) je rekel nekoč: — Že dobro, stari mož. Mi dobro vemo, da nas hočete le malo povleči. — Od onega časa sem molčal glede ruskih zadev. —

Jaz sam sem se iznebil tega vselega skepticizma, istega razpoloženja, da bi smatral vse povesti glede Rusije za fantastične izmišljotine. Veliko teh stvari je izmišljenih; veliko jih pretirava razlika med Rusijo in zapadno Evropo. Če se pa odsteje te, ostane še vedno veliko informacij glede poteka dogodkov v Rusiji, ki so resnični, dasiravno zvečeno v ušesih zapadnega človeka. Če hoče svet sploh kedaj razumeti Rusijo, morajo oni, ki se nahajajo v posesti takih informacij, slednje po možnosti razširiti.

Kar hočem povedati sedaj, to gotovo zvenelo bolj kot kratka senzacionalna storija; kot pa zapisek dogodkov v dvajsetem stoletju. Čitatelj pa mora imeti vedno pred oči, da se Rusija ne nahaja v dvajsetem stoletju. Njen stari vladni sistem je spadal po pravici v srednji vek. Masa ruskega naroda je bolj nevedna, bolj pogreznjena v praznovanje kot so bili naši pradedi pred 400 leti.

To je dežela, kjer mora skoro vsak nositi uniformo: od kabinetnih ministrov navzdol do šolske dece; dežela, kjer morajo imeti trgovci oblastveno dovoljenje in čin, sorazmerno z njih letanim prometom; dežela, v kateri nima parlament nikake besede in kjer ostajajo ministri, katere se javno dolži izdajstva, na prostih nogah, ne da bi kaj odgovorili. Taka dežela je seveda ločena s prepadom od drugih, ki so sprejela vase moderne ideje ter jih tudi udeležile.

Ni je stvari, ki bi mogla boljše osvetliti ta prepad, kot je povest o ruskem menihu Grigoriju Razputinu. Rejen v oddaljeni sibirski vasi, je dosegel ta mož starost tridesetih let, ne da bi kedaj dal povod za misel, da bo na katerikoli način kedaj vznemirjal svet. Učeval je bomo izobrazbo in še ta boran mu ni storila ničesar dobrega. Njegova moralna je bila tako slaba in njegove navade tako gnjusne, da se mu je nadalo pri imek Razputin. Kar bi se lahko prevedlo z izrazom "amazan pes". Pod tem priimkom je bil boljše znan kot njegovim praviim imenom.

Razputin je izkazal vredne ga priimka, ki se ga mu je nadejalo. Ostal je isti do svoje grde smrti. Mlademu možu ni primanjkovalo spretnosti v enem oziru. Bil je precej bistroviden in zapazil, da živi v svetu, v katerem je uspeval humbug. Kmalu je spoznal, da mu poštono delo ne bo nikdar neslo dohodkov, s katerimi bi zadovoljil svoja nagjenja. Predno je dosegel trideseto leto, je našel pot. Sklenil je okoristiti se s pripriostitvijo in praznovanjem. Kaj ga je našel vespovedni krog sebe. V tem namenu je postal potujoči menih in pričel oznanjati novo vero.

V Rusiji je zelo pogosto srečati ljudi te vrste. Zanimanje za nove verske nauke je živo in splošno razširjeno. Kaj je Razputin pravzaprav oznanjal, se sedaj več ne ve. Znano je le toliko, da je zahteval skupno kopel možkih in žensk z namenom, "da se prema-ga in ubije mero". Pridobil si je nekaj prvrženecv in to se zgodi pri vseh, ki oznanjajo v Rusiji kako novo vero. Iz gotovih vzrokov je njegov nauk prav posebno ugajal ženskam. Svoje delo je Razputin razpredel počasi od nižjih do višjih slojev. Telesno je bil prikupljiv in tej prikupnosti je dodal še gotov duševni vpliv. Njegova volja je bila močna, in ženske je znal hipnotizirati na način, da so postale njegove sužnje.

Ni vrjetno, da si je stavil za svoj cilj vplivanje za najvišje kroge, kajti vse kaže, da ni imel nikdar prave ambicije. Iskal je le materjalnega zadovoljstva. Kakorhitro se mu je nudilo to, se ni brigal več za mesta ali oblasti. Vse

jetno je, da se je le slučajno seznanil z žensko odličnega pokolenja in visokega stanu, ki ga je uvedla na carskem dvoru. Na slednjem je bil njegov uspeh rapiden. Visoke dame so postale njegove zaščitnice in varuhinje. Carici se je predstavil kot svetega moči, kojega molitve bodo gotovo pospešile ozdravljenje mladega careviča, njenega sina, ki je že dolgo bolehal za neko neozdravljivo boleznijo.

Takoj v pričetku je treba zavrniti kot izmišljotino številne škandalozne povesti glede razmerja med carico in Gregorijem Razputinom. Ena usodepolnih posledic uloge, ki jo je ta lopov igral v Rusiji in nje političnem življenju, je ta, da verujejo milijoni ruskega naroda v te nesramne storije. Karkoli se zgodi na skrivnem, se prav gotovo tisočkrat poveča z zlobnimi jeziki. Sramoval bi se s poročiti le deseti del tega, kar se je javno govorilo glede položaja Razputina na ruskem dvoru. Ena stvar pa je po mojih mislih resnična, namreč to, da je pripravil carice o svoji zmožnosti ozdravit careviča ter ga napraviti močnim.

S tem svojim drznim zagotovitvam si je pridobil oblast nad domom ženske, koje zdravje in živčni sistem sta bila močno izpodkopana vsled dvajset let neprestane nemara in strahu. Če bi ostalo pri njegovih lastnih željah, bi se Razputin gotovo ne poslužil te svoje nadvlade. Bilo pa je v Rusiji dosti ljudi, ki so se vedno ozirali za možnimi poti, po katerih bi mogli vplivati na carja v interesu birokratičnega vladnega sistema. Ta vladni sistem je bil še vedno v veljavi, kljub obljubam ustave za časa vstaje l. 1906.

Odkar se je dalo ruskemu narodu to obljubo, so čutili ti skrivni vladarji Rusije, ki so imeli vse resnično oblast v svojih rokah, da se mora boriti birokracija za svoj obstanek. Ta boj je bil dolgo časa uspešen, posebno radi počasnosti, s katero se loti Rus vsake stvari. Duma ni imela nikake moči. Bila je zbornica, v kateri se je le razpravljalo. Postave se je lahko uveljavljalo brez njegovega sodelovanja in ministri niso bili obvezani priti pred zastopnike naroda. One, ki so to storili, se je kmalu poslalo v pokoj.

V zadnjem času se je občutno oživila mržnja med naprednjaki in birokracijo. Naprednjaki so bili za to, da se obrni stalno prijateljstvo in če mogoče tudi zvezo z Anglijo in Francijo. Diarhi, maloštevilni ljudje, ki so skušali vladati Rusije, pa so bili drugega mnenja. Od vsega pričetka so obžalovali, da je prišlo do vojne z Nemčijo. V nemškem cesarju so videli zaščitnika takozvanih avtoritativnih principjev carsva. Vedeli so, da nimajo pričakovati nikakih simpatij niti od Anglije, niti od Francije. Bilo je sicer izven njih moči, preprečiti začasno zvezo med tema deželama in Rusijo, a nikdar niso izgubili prilike, povdarjati carja vse nevarnosti in nepravilne reformne gibanja, ki je postajalo vsled te zveze vedno močnejše.

Nikakih konecij, — so izjavljali, — ali bo pa vse izgubljeno. Dajte naprednjakom ime in vzeli bodo celi vatelj. Prav gotovo boste vprašali in to vprašanje se mi zdi povsem naravno: — Kdo so ti skrivni vladarji Rusije in odkod izvajajo svojo moč? Nekateri teh so bili visoki uradniki ali duhovniki; drugi so imeli službe na dvoru; nekateri pa so bili le intriganti. Eden teh je bil nadškof Peterin v Petrogradu, drugi pri ne Andreonik, ki je bil urednik onega onih ostudnih podkupljenih listov, ki so podpirali "temne sile" in dajali smer vladanju Rusije.

Sile za carskim prestolom. Oni, ki so tvorili takozvano kamarilo, so bili močje, katerih se celo v Moskvi in Petrogradu ni dobro poznalo. Njih številno je bilo ob različnih časih različno. Vešah je izvajalo celi tajni vpliv za avtoritacijo in za kabinetom te troje mož. Včasih pa je postal en sam človek vsemogočen za kratko dobo.

Vsem, ki so čitali zgodovino Anglije, Francije in drugih držav v razvojnem štadiju, v katerem se nahaja Rusija sedaj, je znano,

da se je nahajala vlada v rokah par mož, stoječih navadno v ozadju. To je bila "sila za prestolom". Razputin v petem ali petnajstem stoletju bi nas prav nič ne presenetil. Le raditega, ker nosijo Rusi cilindre ter se vozijo v avtomobilih, se nam zdi njegova prikazen v dvajsetem stoletju nevrjetna. Teško je za nas misliti, da bi se mogel kak državni minister odpeljati v avtomobilu v svoj urad ter tam izvedeti, da ne more ostati še nadalje v službi, če se ne ukloni željam kakega Razputina.

To pa se je kaj pogosto zgodilo. Navesti hočem le en slučaj iz številnih. L. 1915. je zavzemal važno mesto prokuratorja Svete sinode neki Samarin. Tak prokurator je glavni ruske cerkve, koje administracija se ne nahaja v rokah svečenštva, temveč državnega departamenta s kabinetnim ministrom na čelu. Samarin je bil ta kabinetni minister, moč odličnega pokolenja ter neomadeževane preteklosti. Posebno v časih je bil pri ruskem plenstvu, ki tvori svoj izrazit stan ter ima svojo lastna krajevna zastopstva. Konservativne aristokratičnega tipa je bil vajej reči, da bi ne mogla biti Rusija velika, če bi se oddaljila svojih treh osnovnih načelov: samodržstva, državne vere in narodnega ponosa. Razalčeval je naroda moža bi smatral za svoje eeli razred, na katerega se je vlada najbolj opirala.

Kljub temu pa je bil Samarin eden izmed ministrov, katere je Razputin ne le razalčil, temveč naravnost odpustil. Spor je nastal radi smešnega dogodka, tako vrste dogodka, kot se morejo pripetiti edinele v Rusiji. Škof v Tobolsku je bil neveden, praznovoren dostojanstvenik, ki je bil v svojih mladih letih vrtnar in prijatelj Razputina. Ta škof je poslal Sveti sinodi pismo, v katerem je izjavil, da se mu je prikazal v sanjah Janez iz Tobolska, pol zgodovinska, pol legendarna oseba. Ta Janez ali Ivan se je pritožil, da ruski narod v tej uri potrebuje ne more moliti k njemu za pomoč, kar bi lahko storil, če bi se ga proglasilo svetnikom. Škof je toraj prosil Sveto sinodo, naj kanonizira (proglasi za svetnika) tega Janeza ali Ivana iz Tobolska. Sv. sinoda je rekla: — Bomo že videli po vojni. — To je bil vpluden način odkrivanja se škofa. Sinoda pa je delala račun brez krmnarja. Škof je pričel z agitacijo ter apeliral na Razputina. To je spravilo celo zadevo v krog, katerega imenuje rusko časopisje šaljivo "šfero", ali kot bi se reklo pri nas: "med višje kroge". Posledica tega je bila, da je škof junaško na lastno roko proglasil Ivana iz Tobolska svetnikom. Radi tega držnega čina ga je poklicala Sveta sinoda na odgovor. Ubojal je sicer, a ni hotel pojasniti ničesar in le zatrjeval, da je imel najvišjo avtoriteto za svoje dejanje. Sinoda ga je radi tega obsodila na izgubo škofovske časti. Škof se je zopet pritožil pri Razputinu. Uspeh je bil, da je ostal na svojem mestu. Bil pa je prokurator Sv. sinode, ki je izgubil svoj "job".

Take škandalozne dogodke so se gnjusile vsem spodobnim ljudem. Carja se ni moglo dožeti. Narod je vedel, da varajo carja samega priklovalci in rami visoki uradniki. Za slednje ni bilo lahko priti v njegovo bližino, a izvanredno težko je bilo kaj takega za močje boljše vrste. Ko je dobil predsednik dume, Rodzianko, ki je igral sedaj veliko ulogo pri strmolavljenju carja, naročilo, naj predloži carju poročilo o delavnosti dume, ga car ni hotel sprejeti. Ko se je določilo 6 mož odličnega značaja, vključno z upana iz Moskve in prince Lvova, načelnika ruskega Rdečega križa, naj predlože carju resolucije najbolj važnega ruskega javnega zastopa, se jih ni sprejelo na dvoru. Ugovor, ki so ga rabile "temne sile", je bil vedno isti. Carju so šepetali v uho: "Revolucija!" Rekli so mu, da so vsi nevarni, ki žele izpremem. Rotali so ga, naj ostane trden in neizprosen, če hoče izročiti svojemu sinu samodržstvo kot ga je bil sprejel od svojega očeta, Aleksandra III.

Nobenega ni bilo, ki bi imel tako priliko kot pogum opozoriti carja, da najdoje sistemi, katerih se ne izpremeni, vedno nesrečen in nasilen konec. Ruski državniki so se bali sistema in tudi drugega. Obstajala je le neke vrste zarota molka, da se prepreči vsako javno razpravo.

Razlika med deželami, ki se vlada samo potom izvoljenih zastopnikov, in deželo, kateri poveljuje birokracija, je naslednja: Prva

dežela pripada narodu, druga pa birokratom. Na Ruskem je bila navada uradnikov govoriti o sebi kot "mi", dočim je tvorilo vse ostalo prebivalstvo "vi". Naprimer: Naša stvar je dajati povelja in vaša ubogati jih.

V deželah, kjer zija tako velik prepad med uradniki in narodom, se vedno zgodi, da je edca prvih naporov uradništva preprečje prostega govora. Svoboda govora se je na Ruskem tako dolgo in tako silno zatiralo, da so se ministri, vzgojeni povečini v birokratičnih tradicijah, instinktivno bali že same misli, da bi izrekli nekaj, kar bi moglo zveneti neprijetno v carskih ušesih. Ministri, katere se je odpustilo, ker so bili preveč napredni v svojem mišljenju, bi lahko storili veliko dobrega za deželo in nje za vnažike, če bi si le upali govoriti in dati izraza svojim mišlim. Če bi Sazanov, Krivošin in general Polivanov povedali svetu, zakaj se jih je odpustilo iz službe, bi storili estalemu svetu veliko uslugo. Če bi vsi ministri, ki so poznali Gorenjkiina kot nezmožnega in Sturmerja kot lopova, odklonili eni en mož vsako mesto v družbi teh izvoljencev kamarile bi se morale carju odpreti oči. Mesto da bi protestirali, pa so sprejeli odpuste javno in niso ničesar povedali javnosti.

(Konec prihodnjije).

Delavsko časopisje.

Noben razred ljudstva se ne briga tako malo za svoje interese, za svoj lasten dobrobit, kakor ravno delavski. Velekapitalisti, duhovni in uradništvo, vsi vedo dobro, kaj jim koristi in kaj jim škoduje. Oni vedo, katero stremjenje naj podpirajo, h kateri politični stranki naj pristopijo, da imajo zavarovane svoje interese. Samo delavsko množice ne vedo povečini tega, so nezdržene ter tavajo navadno po napačnih potih. Iz tega vzroka uživajo tudi delavci najmanj pravice, najmanj ugleda in živijo najslabše življenje.

Seveda niso delavci sami tega krivi, da vlada med njimi nezavednost, ker so združene silne moči, katere skrbe, da delavci ne spoznajo resnice, da ne spoznajo svoje moči in svoje veljave, kot proizvajaleci vsega bogastva na svetu. Že kot delavski otrok prične obiskovati šolo, se ga navaja na to, da ne pričue misliti pravilno, to je tako, kakor bi bilo zanj in za razred, kateremu pripada, dobro in koristno. In še pozneje skozi celo življenje so okrog njega moči, katere mu zabranjujejo, da ne izpregeta, da ne spozna resnice. To so napačne organizacije, hinavski sebični, politični voditelji. Vsi ti so v službi onih, katerim prihaša nezavednost delavcev dobiček, katerih blagostanje in moč sloni na duševni temi delavskih mas. Toda to so le sovražniki delavstva, kateri imajo več ali manj omejeni vpliv na delavce. Je pa še drugi sovražnik, kateri je povsod, kateri je najbolj strupen in najbolj škodljiv zaradi tega, ker prihaja vsepovsod, ker ima priložnost, da je delavcu vedno pred očmi, da ga zastruplja vsaki prosti čas in ga navaja na napačna pota. Ta sovražnik delavcev je slabo časopisje.

Sicer je le malo takih časopisov, kateri bi pisali naravnost in odprtihi besedah zoper delavce in njih dobrobit in ki bi prihajali naravnost v hiše delavcev. In ravno taki, kateri gisejo odprto in kažejo javno svoj cilj niso najnevarnejši. Oni prihajajo v pisarne delodajalcev in v proti delavske organizacije, kakor tudi v organizacije, katere so ustanovljene zato, da slepijo delavce in jih vodijo po napačnih potih, da ostanejo nezavedni in nevarni močnim.

Najslabši so časopisi, kateri hodijo v hiše delavcev pod hinavsko krinko prijatelja in zagovornika. Tako časopisi škodujejo neizmerno delavskemu razredu. Ne pišejo naravnost ničesar, toda za onega, kateri zna misliti, je viden strup, ki se skriva pod vsakim stavkom. Taki časopisi prihajajo pod raznimi krinkami. Pišejo ponavadi dolge jokave članke, prepjavajo razne lepe pesmi, toda nikdar ne povedo delavcu, kaj je za njega koristno, kaj bi naj storil, da bi si izboljšal svoj položaj. Vsi ti časopisi imajo vedno polno psovok na razpologo za one časopise, ki so pisani v resnici za delavske interese. Toda za razne pijavke in iskoriščevalce pa imajo sa-

mo hvalo. Človek z zdravim razumom se mora zgražati nad bedastostami, katere se predstavljajo čitatelju v takih časopisih. Pona-vadi vidi človek polno praznih novic, skrajno plitvih ali naravnost bedastih dopisov.

Iz raznih važnih svetovnih dogodkov zna pravi delavski časopis najti vedno pouk za svoje čitatele. On opiše stvar in jo obenem pojasni. Pove razne vzroke in posledice tega ali onega dogodka, tega ali onega pojva. Slabi časopisi pa kvečjemu povedo stvar popačeno, ali pa nimajo nikdar kritike, ki bi postavila eno ali drugo stvar v pravo luč, ki bi prinesla čitatelju spoznanje.

Kdor hoče pisati koristno za delavce, mora povedati čitateljem, kje je prava pot do boljše delavske bodočnosti; učiti jih mora spoznavati njihovo moč in njihovo veljavo. V sedanjih časih se ne smejo delavci brigati v javnem življenju za razne prazne stvari in prepire, ki ne prinašajo delavstvu ničesar dobrega. Rešitev delavstva je v združenju vseh narodov v eno bratsko zvezo po vsem svetu, to je v socialni demokraciji, ki ima namen zboljšati delavčovo usodo na tem svetu ter daje vsaki osebi svobodo v duševnih stvareh.

Ako bi delavci enkrat spoznali, da z raznim pripravanjem v verskih stvareh ne dosežejo prav ničesar, bi ne upeli v svojih hišah takih časopisov, ki jim ne prinašajo drugega kot prazne puhle fraze ter jih napečujejo k prepiru in neslogi tam, kjer se gre za koristi vsega delavstva. Ako bi delavci ne podpirali slabega časopisja, bi se kmalu zdražili vsi ter bi uničili svoje nasprotnike in iskoriščevalce ter si priborili boljšo bodočnost.

Kje se nahaja JANEZ ERŽEN? Doma je iz Stare Oselice nad Skofjo Loko. Nahajam se v jetništvu od 1. novembra 1916. Želim od njega podporo. — Franc Jezeršek, I. Reporto, prigioniero di guerra, Fonte d'Amore, Sulmona, Italia. (24-26-4)

VABILO na VELIKO PLESONO in ZABAVNO VESELICO, ki jo priredi društvo Avstrija št. 5 S. D. P. Z. v Ralptonu, Pa., v soboto dne 28. aprila 1917 v prostorih sobrata Al. Bizjaka, št. 32.

Začetek ob 7. uri zvečer. Tempotom vabimo vse rojake in rojakinje iz Ralptonu in okolice, da se te naše veselice polnoštevno vdeležijo; zabava bo prijetna. Za dobro postrežbo in sveže pivo bo skrbel odbor.

Članov omenjenega društva se pa naznanja, da plača vsak, ki se ne vdeleži te veselice, 50c v društveno blagajno. Tako je bile sklenjene pri zadnji redni mesečni seji dne 15. aprila.

Toraj na veselo svidenje dne 28. aprila v prostorih sobr. Alojzija Bizjaka! George Kristel, zapisnikar. (25-26-4)

NAZNAVILLO IN ZAHVALA. Tužnik sreca naznanjam žalostno vest, da je dne 31. marea smrtno ponesrečil moj mož

STEFAN GUNA. Tukaj zapuščam mene žalnjoco soprogo in tri nedoročte otroke. Ranjki je bil star 29 let, mirnega in prijaznega značaja. Naj mu bude lahka zemlja!

Tempotom se zahvaljujem vsem onim, ki so me podpirali, v prvi vrsti društvu št. 82 S. N. P. J. za vence in vse drugi trud; zahvaljujem se tudi sosestram, kakor tudi njihovim soprogam. Toraj prisrčno hvala vsem, ki so mi stali na strani v moji največji žalosti in nesreči ter ranjkega spremili k večnemu počitku.

Marija Guna, žalujoca soproga. Hermine, Pa.

HARMONIKE

bečial kalitvobeli vrsti izdelan in popraviljan po najvišjih smah, a do le trpajno in umestivo. V popravu umestivo vabimo polja, kar omu to nad 10 let takaj v tem postu in odaj v svojem lastnem domu. V popravu vsemom krajnjem kakor vs drugo harmoniko. Najbolje harmoniko kupite in vsemom tudi v mamo, toda le 6 in 6 dromam.

JAKOB VARDIČ, 638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Listnica uredništva.

M. O., Chicago, Ill. — Knjige, za katere vprašate, nimamo v zalogi. Vas dopis objavimo v kratkem.

Kje se nahaja JOHN TROHA podobače Mihov? Doma je iz Babinoga polja. Pred par meseci je bil v Barbertonu, Ohio, in zdaj ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. John Susman, 420 Robinson St. Braddock, Pa. (23-25-4)

NAZNAVILLO IN VABILO. Žensko podporno društvo "Zorislava" št. 148 S. N. P. J. v Franklin Conemaugh, Pa., priredi v Slov. Izobr. Domu dne 28. aprila ob 7. uri zvečer VELIKO VESELICO, na kateri se bo vprizoriila igra dvodejanka "Pri gosposi".

Poleg igrokaza je preskrbljeno tudi za izvrstno godbo, ki jo preskrbi Slovenski tamburaški zbor "Triglav", kateri nam bo sviral lepe koncertne in poskočne komade, pri katerih bo dovolj užitka za plesalnico mladino. Od 10 do 11. ure bodo volile dame k plesu. Vsi boljši plesalci bodo odlikovani po njih zaslugi, a najboljši št. med njimi bodo nagradu. Poleg tega bo preskrbljeno še za vsakega vdelezenca obilo prostre zabave. Zato vladno vabimo cenjeno občinstvo, zlasti pa ostala bratska društva v okolici, naj nas po možnosti blagovole kar mogoče polnoštevno posetijo kot edino žensko podporno društvo v tej okolici.

Bratska društva prosimo tempotom, da naj ne prirerujejo na isti večer svojih veselje, za kar bomo tudi mi "Zorislavke" vragale milo za drago. Vstopnice za moške stanejo \$1, za ženske pa 10c, ter je iste dobiti pri tajnici društva, 170 Main St., Franklin, pri ostalih članicah ter pri vratih dvorane. Pivo prosto, za dober in sveži prigrizek bode vsestransko preskrbljeno. Pripravljalni odbor.

NAZNAVILLO ČLANICAM. Članice naj bodo tempotom obveščene, da je društvo sklenilo, ako se katera članica ne vdeleži društvenih sej vsaj vsake tri mesece po enkrat, plača ista v društveno blagajno 25c kazni, v slučajnu pa, da se še v nadalje ne vdeležuje sej, tedaj se tako članico suspendira.

Naj zgorajnjega naznanila nobena ne preze, da ne bo potem nepotrebnih izgovorjanj, ker v tem slučaju ne bo nobena izvzeta ker sklep društva mora biti vsaki članici svet.

Sestrski pozdravi! Frances Vidrieh, tajnica. (3x 19,23,25-4)

Dr. KOLER, 638 Penn Ave., Pittsburg, Pa. Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. S 20 leti ali 1 v Pittsburgu, ki ima izletno prakso v zdravstvenju tajnih močih bolnih. Širiti ali nastropenje krvi zdravi v glasovito tve, ki ga je izumel dr. prednik. Če imate možgije ali mehurčice po talem, v grli, pspadanje las, bolečine v kolenih, pridite in izkušite vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nelase. Iggube semena nenaravnim potom, odpravim se par dnem, karavaz ali tpep in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe. Boleznje cesti, ki vodi in mehurje, odpravim v kratkem času. Hydroce ali kilo odpravim v 24 urah in sicer brez operacije. Boleznje mehurje, ki povzročijo bolečine v križu in krčte in včasih tudi pri spanjanju vode, odpravim s grobovatom. Rozmatizam, trganje, bolečina, etalio, urbede, skrvice in druge krčne bolezni, ki nastajajo včasih po krvi odpravim v kratkem času in ni potrebnost nobeni.

POZOR ROJAKI

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. S 20 leti ali 1 v Pittsburgu, ki ima izletno prakso v zdravstvenju tajnih močih bolnih. Širiti ali nastropenje krvi zdravi v glasovito tve, ki ga je izumel dr. prednik. Če imate možgije ali mehurčice po talem, v grli, pspadanje las, bolečine v kolenih, pridite in izkušite vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nelase. Iggube semena nenaravnim potom, odpravim se par dnem, karavaz ali tpep in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe. Boleznje cesti, ki vodi in mehurje, odpravim v kratkem času. Hydroce ali kilo odpravim v 24 urah in sicer brez operacije. Boleznje mehurje, ki povzročijo bolečine v križu in krčte in včasih tudi pri spanjanju vode, odpravim s grobovatom. Rozmatizam, trganje, bolečina, etalio, urbede, skrvice in druge krčne bolezni, ki nastajajo včasih po krvi odpravim v kratkem času in ni potrebnost nobeni.

Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Frank Leben in K. Zsilar. Farell, Pa.: Anton Valentinčič. Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak. Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc. Luzerne, Pa. in okolica: Ant. Osolnik. Manor, Pa. in okolica: Fr. Demlar. Moon Run, Pa.: Frank Maček in F. Podmlšek. Pittsburg, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakobs, Klarich Mat., J. Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogačar. Reading, Pa. in okolica: Fr. Sphaer. South Bethlehem, Penna.: Jeru. Koprivšek. Steelton, Pa.: Anton Hren. Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer. Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolar, West Newton, Pa.: Josip Jovan. Willock, Pa.: J. Pernel. Murray, Utah in okolica: J. Kastelle. Tooele, Utah: Anton Pačič. Black Diamond, Wash.: G. Forents. Davis, W. Va. in okolica: John Brosich in John Tavčelj. Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenčan. Millvaukie, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratnik. Sheboygan, Wis.: Anton Ile, Martin Kos, John Stampel in Eronia Svetlin. West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok. Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, Valentin Marcina in Val. Stelich.

Moj najbolji tragični doživljaj v vojni.

(Newyorški "World" je pričel objaviti odgovore katere je dobil od najbolj odličnih vojnih poročevalcev, na sledeče vprašanje: — "Kateri je bil vaš najbolji tragični doživljaj v vojni?" — V naslednjem prinašamo v slovenskem prevodu te zanimive odgovore).

John Reed poroča:

Bil sem v ognju v zakopih noč in dan. Videl sem umirati ljudi v ognju in ljudi, ki so zblazneli; bil sem očividec velikega ruskega umikanja. Glede dramatičnosti pa se v moji izkušnji ničesar ne more primerjati z Gučevo goro v Srbiji, pet mesecev po tamonjskih dejanskih bojih.

Gučeva gora se dviga, kraljevski okrašena v zelenjem, več kot tritisoč čevljev nad obdajajočimi jo griči. V starih časih so Turki to goro nazivali "Eminove vode", radi številnih studencev, ki izvirajo tam.

Bilo je na vrhu Gučeve gore, kjer so se Avstrijci zakopali ob priliki svoje druge invazije v Srbijo. Po strmih iztočnem obronku gore so plezali Srbi, ne oziraje se na mičujoči ogenj, dokler se ni so istotako zakopali na vrhuncu v najhujši zimi. Vrhu gore se je torej izvojevalo ono čudovito bitko nad oblaki, ki je trajala štirinajsetdeset dni, ter se končala v umak nujenjem Srbov, katere so obkolili spodaj v dolini.

Pričeli smo se pomikati naprej na konjih ter šli skozi tihe, prazne vasi, zakopane v evetje, kojih prebivalci so bili vsi umrli za legarjem. Ob vznožju gore smo stopili s konj ter smo morali končno plezati v cikcak črti po rokah in koljenih po strmi skali navzgor. Cela stran gore pa je nosila sledove armade, ki se je borila tukaj, in globoke zareze so kazale, kje se je vlekle topove navzgor. — po sto in dvajset mož pri vsakem topu.

V bližini vrhunca gore so bile vrste majhnih jam, v katerih je živela armada. Drevje pa je bilo odrezano vedno globlje in globlje.

fokler niso na vrhuncu gore ostale le še zdobljene korenike. Na vrhu Gučeve gore so ležali zakopani obeh armad le dvajset korakov narazen. Svet med obojestranskimi zakopi je bil razoran in poln luknji. Ke smo šli tako naprej, so se naše noge pogrezale v ostudno maso zgnilih teles, na katerih je mrgolelo črvo. — bil je velik kup mrtvecev.

Od časa do časa je na grotesken način molila iz tal segnita roka ali noga, z malimi kosi mesa ali cunj, visečimi na njej. Enkrat smo zadeli na dva okostja, kojih eden je bil opravljen v raztrgano srbsko uniformo, dočim je nosil drugi avstrijsko, oba v divjem obljemu. Dasiiravno sta bila oba mrtva že pet mesecev, ju nismo mogli razločiti.

Jastrebi so leno krožili visoko v sinjem zraku in od obronka gozda sem je bilo slišati tulenje volkov.

Na razdaljo desetih milj so tekli ti zakopi paralelno ob vrhuncu Gučeve gore, tritisoč čevljev nad dolino. Deset milj na daleč so pokrivali nepokopani mrtveci tla. — Pomlad, malik zelenemu plamenu je zmagonosno prišla v deželo. — Ptice so žvrgolele, evetje je prihajalo na dan in čebele so poletavale brenče od cveta do cveta.

Mislil sem na studence, ki so znakali celo pokrajino. — kakšen strup so nosili navzdol z visoke Gučeve gore k žejnim, ranjenim vojakom, mrtvim ženskam in otrokom, maloštevilnim, ki so še ostali in dvajset mož pri vsakem topu.

V bližini vrhunca gore so bile vrste majhnih jam, v katerih je živela armada. Drevje pa je bilo odrezano vedno globlje in globlje.

Grozno.

Spisal Guy de Maupassant.

Melika noč se je spuščala poigoma na zemljo.

Ženske so bile ostale v salonu vile. Moški so sedeli ali jezdili vrtne stole in kadili pred vrati v kolobarju krog okroglice mize, ob ložene s skledicami in malimi kozarci.

Njihove cigarete so se svetile kakor oči v temi, ki se je gostila od minute do minute. Pripovedoval se je pretresljivi dogodek, ki se je odigral prejšnjega dne; dva moška in tri ženske so utonili v reki na nasprotni strani pred oči povabljenec.

General G. je rekel: — Da, take reči so ganljive, a ne grozne.

Grozno, ta beseda pomeni vse več kakor strašno. Pretresljivi dogodek, kakor je ta-le, človeka ga ne, vznemiri, zaneča; a ne tira v blaznost. Da občuti človek grozo, je treba več kakor dušnega razburjenja in več kakor prizora pretresljive smrti, treba je ali skrivnostne zone ali nenavadnega izven naravnega občutka strahu. Človek, ki umira, bodisi se v tako dramatičnih okoliščinah, ne vzbuja groze; bojno polje ni grozno, kri ni grozna, najpogostejši zločini so le izredka tudi grozni.

Poslušajte, evo dvoje primerov, ki sem ju sam doživel in ki sta mi dala razumeti, kaj si moramo misliti pod grozo.

Bilo je za vojne leta 1870. Skozi Rouen smo se unakali proti Pont-Audemeru. V Hatru se je imela armada, približno dvajset tisoč ljudi, dvajset tisoč v popolnem neredu razpršenih, omalodušenih, utrujenih ljudi; zbrati in znova urediti.

Tla so bila pokrita s snegom. Noč je padala na zemljo. Od prejšnjega dne ni še nikdo nič zavrl. Bežali smo hitro, ker so nam bili Prusi za petami.

Cela normandska planjava, katere enoličnost so motile samo sence dreves, rastočih krog kmetij, se je razprostirala pod črnilo, težkim, glasnim nebom.

Iz motno-mračne svetlobe ni bilo slišati nič drugega kakor ne-ravnotežen šum, zamolkel in potopen od časa do časa od kora-kajočih čet. brezokostno topovsko, ki so se mešale z nejasnim rožljanjem vojaških skledic in sabelj. Motivo, sklonjeno, upognjeno, umazano, včasih celo raztrgano, so se je delalo in prerivalo skozi sneg z polgimi, izmučenimi kosa-

Koža na rokah je primrzovala k jelku na puškinih koptih, kaj ti tisto noč je bil strašen uraz. Često sem videl, kako si je ta ali oni revež sezul čevlje, da bi hodil bos, ker ni mogel več prenašati bolečine v obvali in v vsaki stopinji je pustil krvav sled za seboj. Nato je po nekolkim času sedel kraj polja, da bi se odpočil za nekaj trenutkov in se ni vzbudil nikoli več. Vsak, kdor je sedel, je bil že zapisan smrti.

Koliko smo jih pustili za seboj, teh nesrečnih, izmučenih vojakov, ki so računali, da pridejo takoj za nami, kakor hitro se jim ne-koliko okrepijo otrple noge! To da konaj so se nehali gibati, komaj je nehala krožiti po njihovem premrelem telesu skoro mrtva četa, že jih je prevzela nepremagljiva otrplost, prikovala jih je k tlu, jim zapirala oči in vstavila v eni sekundi ta prenapeti človeški mehanizem. In sklonili so se nekoliko, čelo so naslonili na kolena, toda padli niso, kajti križ in udje so jim postali nepremični, trdi kakor od lesa, tako da jih ni bilo moči upogniti ali stegniti.

Mi drugi, močnejši, smo korakali venomer, pramurznjeni do mozga, premikajoč se z napeto prisiljenostjo v tej noči, tem snegu, po tej mrzli in mrtvi planjavi, utrujeni vsled bolesti poraza, obupa, strti zlasti vsled grozopolne zavesti zapuščenosti, konea, smrti, ničnosti.

Opazil sem dva orožnika, ki sta držala za roke malega, nekam čudnega, starega, golobradega človeka zares nenavadne zama-njosti.

Mislila sta, da sta ujeia vohuna in sta iskala čustnika.

Beseda "vohun" je zašumeča takoj med vrstami in okoli ujetnika je nastal kolobar. "Ustreliti ga je treba!" je zavpil nekdo. In vsi vojaki, ki so tvorili skupino, ki niso mogli niti stati, če se niso oprlali na svoje puške, so občutili mahoma, da jih je stresla ona to-gotna in živalska jeza, ki tira množico v grozovitost.

Hotel sem govoriti; bil sem ta-čas bataljonski načelnik; toda te-daj niso poznali več načelnika, ustrelili bi bili celo mene.

Eden orožnikov mi je rekel: — Če tri dni nam sledi. Vse povsodki polvedraje novice o topništvu.

Skušal sem vprašati to bitje: — Kaj delate? Kaj hočete? Za kaj spremljate vojsko?

Meneal je nekaj v nerazumljivem zlobudranju.

Bila je to zares nenavadna oseba, z ozkimi rameni, lokavim očesom in pred menoj tako zmedena, da za resnico nisem več dvomil, da je to vohun. Zdel se je precej priletel in slaboten. Gledal me je izpod čela z nizkotnim, začudenim in zvijačnim izrazom.

Moštvo krog naju je vpilo: — V zid z ujim, v zid z njim! Rekel sem orožnikom: — Vi ste odgovorni za ujetnika!

Nisem se nehal govoriti, kar me vrže strašen sunek nazaj in ta hip je podivjana tolpa pograbila nesrečnega, ga vrgla na tla, dvignila, vlekla do kraj ceste in ga zagnala v drevo. Padel je že skoro mrtev v sneg.

Ustrelili so ga na mestu. Vojaki so sprožili, nabasali znova svoje orožje in znova sprožili z zverinsko krvočelnostjo. Teknovali so med seboj vsak za svoj strel, se postavljali pred mrličem v vrsto in se streljali streljali nanj. — tako se behajo ljudje pred krsto, da bi vsakdo poskrpnil mrliča z blagoslovljeno vodo.

Toda mahoma se je razlegel krik: — Prusi! Prusi!

In po vsem obzorju se je čul velikanski hrup bežeče izgubljene armade.

Panika, ki se je rodila iz onih strelav na vagabunda, je vzela storilec samim vso pamet, in ne da bi vedeli, da so povzročili sami ta strah, so urno zbežali in izgubili v temi.

Ostal sem sam pred truplom in poleg mene oba orožnika, ki ju je dolžnost obdržala pri meni.

Pobralla sta to zmečkano, zgneteno, vse krvavo meso.

Treba ga je preiskati, sem jima rekel.

Ponudil sem jima škatljico vžgalice, ki sem jo imel v žepu. Eden izmed orožnikov je razsvetlil drugega. Jaz sem stal sredi med njima.

Orožnik, ki se je pečal s truplom, je izjavil:

— Obleden je v modro bluzo, belo srajco, razen tega ima hlače in par čevljev.

Prva zveplenka je ugasnila in prižgal je drugo. Oni je obrnil mrliču žep in je povzel:

— Roževinast nož, pisana ruta, tobacična, mala vrvice in nekaj kruha.

Druga zveplenka je ugasnila; prižgal je tretjo. Orožnik je od-paval truplo še nekaj časa, nato je izjavil:

— To je vse. Jaz sem dejal: — Slečite ga! Morebiti dobimo kaj pod obleko!

In da bi mogla orožnika delati oba hkratu, sem ju začel razsvetljevati jaz. V svetlobi hitro ugasle zveplenke sem videl, kako sta trgala obleko kos za kosom, kako sta slačila to krvavo kepo mesu, ki je bila še gorka, a mrtva.

In mahoma je zajekljel eden izmed njiju: — Hudirja, gospod poveljnik, to je ženska!

Ne mogel bi vam popisati, kako čuden in oster občutek strahu mi je zarezal v srce. Nisem mogel verjeti. Pokleknil sem v sneg pred to razmesarjeno maso, da bi videl natančneje: bila je ženska! — Oba orožnika sta čakala nena, prevzeta skoziškos, da jima danu kako poveleje.

Tudi jaz nisem vedel, kako naj mislim, kako naj tolmučim. Tedaj je rekel brigadir počasi: — Morebiti je iskala svojega sinera, ki je služil pri artileriji in o katerem ni imela nikakih novic.

In drugi je odgovoril: — Morebiti, prav lahko mo- goče.

In jaz, ki sem videl že strašnih reči, sem začel jokati.

In spričo te mrtve ženske, v tej mrzli noči, sredi te črne planjave, spričo te skrivnosti, pred to raz-trgano neznaniko, tu sem čele ču-til, kaj pomeni beseda: groza.

Isti občutek sem imel lani, ko sem izpraševal vdeleženca pri Flattersovem poslanstvu, algriskega strelca, ki se je bil rešil.

Polkovnik je korakal proti Su-danu (v Afriki) skozi puščavo, in je premeril neizmerno ozemlje Tuarogov, neke vrste piratov v tem velikanskem peščenem oce-anu, segajočem od Atlantikega morja do Egipta in od Sadana do Algira, podobnih onim, ki so ple-nili nekdo po morjih.

Kažipot, ki so hodili pred četo, so bili iz Uargle in so pripadali k plemenu Šambas.

Nekega dne so se ustavili sredi glube puščave in Arabci so iz-javili, da je studenec že nekoli-ko dni in da grede z velblodi na-

prej po vodo. En sam mož je opo-zoril poveljnika, da je izdan; to-da Flatters ni hotel verjeti in je spremljal oddelek z zemljemeri, zdravniki in skoro vsi častniki. Pri studencu so jih Arabci pomori-ri ter jim vzeli vse velblode.

Načelnik arabskega urada v Uargli, ki je bil ostal v taboru, je prevzel poveljstvo nad ostalimi, izvečine jezdeci in strelici; ker ni- so imeli velblodov, so pustili tam prtljago in živeli ter so se vrnili. Nastopili so toraj dolgo pot skozi to samoto brez sence in brez konea, v pekočem solnce, ki jih je žgalo od jutra do večera.

Eno izmed plemen je prišlo, da se podvrže. Prinesli so dateljnov, ki so bili ostrpljeni. Skoro vsi Francozi so umrli in z njimi tudi zadnji častnik.

Ni ostalo drugega, kakor nekaj jazdecev s svojim hlevarskim na-zornikom Pobeguinom in večje številno strelcev domačinov izmed plemenn Šambas. Imeli so še dva velbloda. Neko noč sta izginila z dvema Arabecema še ta dva.

Ostali so tedaj razumeli, da bo-do morali jesti drug drugega, in kakor hitro so doznali bez onih dveh z dvema živalima, so se raz-dečili ter so stopali drug za dru-gim po mehkem pesku pod žgo-čim plamenom neba, v razdaljah, ki so obsegale več kakor streljaj. Tako so hodili ves dan in če so dospeli do kakega studenca, so prišli ter so pili vsak posebej, še-le tedaj, ko se je oni, ki je bil spre-daj, že zopet primerno odda- ljil. Tako so korakali ves dan in so dvigali tupatam v neizmerni razbeljeni ravnini one majhne stebre prahu, ki izdajajo že od- daleč popotnika v puščavi.

Toda nekega jutra je eden iz-med pešcev zavil v stran in se ma-homa približal svojemu sosedu. Vsi so obstali ter gledali.

Človek, proti kateremu je sto-pal sestradani vojak, ni zbežal, zleknil se je po tleh in pomeril na onega, ki se mu je bližal. Ko ga je imel v primerni daljavi, je sprožil. Oni ni bil zadet, korakal je mirno naprej, pomeril tudi on in zadel svojega tovariša ime-nitno.

Tedaj so prišli vsi s celega obzorja, da bi dobili svoj delež. Oni, ki je streljal, je razsekal mrtveca in ga porazdelil. In zopet so se oddaljili ti sovražni si za-vezniki, do prihodnjega strela, ki jih zopet zbliža.

Dva dni so se hramili s tem razdeljenim človeškim mesom. Nato se je glad povrnil, oni, ki je ubil prvega, je ubil še drugega. In zopet je raz-sekal mrliča kakor mesar po pok- leku, dal je tovarišem vsakemu njegov kos in ohranil zase samo svoj delež.

In tako se je nadaljevalo to umikanje ljudožrevec.

Zadnji Francoz, Pobeguin, je bil umorjen ob robu nekega vodnjaka ravno tisti dan, predno je prišla pomoč.

Ali veste zdaj, kaj razumem jaz pod grozo? —

Evo, to nam je pripovedoval oni večer general G.

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavno, kako se neka-tere bolezni, kakor je sifilis ali zastuplje-nje krvi, mozolji, kožne bolezni, stare rane, kapavica, živčna slabost, moška onemoglost, semenotok, mehurne in ledvične teškoče, nalezljive in druge moške ter ženske bolezni na spolno-urinarnih organih, vspesno zdravijo privatno doma in z majhnimi stroški.

Pove tudi o našem vspesnem zdravljenju drugih bolezni, kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, glavobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bijavanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdeča sapa, izguba spanja, slabe sanje, slabost in angla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčan tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potrebuje zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga moškim do zdravlja, moči in svežosti, da so zopet možje. Zaloga znanosti je in vsebuje navzete in podatke, kateri bi moral znati vsak moški in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitajte to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z nje.

Pošljite ta kupon še danes.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., 5100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill. Cenjeni doktorji:—Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštne prosto.

Ime
Stev. in ulica ali Box No.
Mesto Država

Čistoča je pol življenja.

Ta stari pravični pregovor se upošteva največ pri čistih neoparaje-nih plačah, katere morete dobiti po najnižjih cenah le pri stari krajan-ski trgovki: MORRIS FORST COMPANY.

Table with 4 columns: Name of goods, Price per unit, and other details. Items include: Belo ali rdeče hitro žganje, Brinjevec, Čisti fini spirit, Fini rum, Kumovec, kimmel, Silivovka, Tropizjevec, Port vino, Fino belo ali rdeče vino od.

Pri naročilu od \$5.00 ali več plačamo ekspres. Na vseh od New Yorka in zapad do Chicago. Naročila odpošljemo še tisti dan, ko jih do-bemo. PIŠITE takoj po cenik na naslov:

Morris Forst Company,

JOŽEF HOROWITZ, predsednik

200 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.

JAVNE ZAHVALE.

Cenjeni g. Wahčić:—

Naznanjam Vam, da sem pora-bila eno steklenico Vaše hvale vredne Alpentinkture, pa so mi krasno lasje porastli, za kar se Vam zelo zahvalim. Blagovolite mi poslati še eno steklenico Alpentinkture. Spoštovanjem Vas pozdravim.

Mary Stritar, Box 72, Brownfield, Pa.

Spoštovani g. Wahčić:—

Naznanim Vam, da je Vaša Alpentinktura zelo uspešna, popolnoma sem zadovoljen, nisem pričakoval takega uspeha, kjer sem imel zelo slabe lase ko nebi imel od Vas pomoči gotovo bi že vse lase izgubil. Zaradi tega Vam ostanem vedno hvaležen, in želim, da se v taki potrebi vsaki rojak do Vas obrne. Spoštovanjem Vas pozdravim.

Ferdinand Kralj, 1107 — 2nd Ave., Beaver Falls, Pa.

Cenjeni rojak:—

Vašo Alpentinkture sem sprejel, ker so mi že skoraj vsi lasje od-padli radi tega sem imel malo upa-nja, da mi zopet narastejo in sedaj sem pa prepričan, da je edina po-moč za lase v resnici pri Vas. Pora-bil sem eno steklenico Vaše hvale-vredne Alpentinkture in so začeli lepi in gosti lasje rasti tako, da sem popolnoma zadovoljen in Vam zelo hvaležen.

Pošljite mi še eno steklenico ravno take Alpentinkture kakor zadnjič, upam, da bo zadostovalo. Želim Vam veliko uspeha in Vas pozdravim, Vaš rojak

George Babich, 383 Kaby Ave., Detroit, Mich.

Nad pet tisoč rojakov se je za-hvalilo za Alpentinkture, s tem je dokazano, da je Alpentinktura najuspešnejše zdravilo proti izpa-danju in za rast las in vse drugo Vam ne pomaga nič. Dobi se edino samo pri izdelovalcu, sredna stek-lenica 2 dolarja, velika steklenica 3 dolarja pri:

Jakov Wahčić, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Cenjeni g. J. Wahčić:—

Rabil sem Vaše zdravilo po ime-nu (Wahčić Fluid) za moj revmatizem, kateri me je mučil že več let in nobena zdravila mi niso pomaga-la, kakor edino Vaše od katerega sem se v osmih dneh popolno ozdravil, zakar se Vam srčno zahvalim.

Pošljite mi še eno flašo za mojo ženo, ravno tako zdravilo kot se-meni poslali eno steklenico za 2 dolarja in 50c. Vas pozdravim Vaš hvaležni rojak

John Putrich, Box 214, St. David, Ill.

Spoštovani rojak g. J. Wahčić.

Rabil sem Vaš Wahčić Fluid za revmatizem, to je zelo koristno zdravilo, za kar se Vam lepo za-hvalim in pošljite še eno stekleni-co za mojega prijatelja.

Spoštovanjem

John Cherne, 9456 Comercial Ave., So. Chicago, Ill.

Cenjeni mi g. J. Wahčić:—

Vašo pošiljko sem prejel, (Wah-čić Fluid) za revmatizem in trganje po nogah in rokah, katerega sem čutil že več let. Rabil sem Vaše zdravilo osem dni in sem zdaj popolnoma zdrav in že več dni delam. Zdad se Vam pa lepo zahvalim in Vas želim priporočati vsem rojakom v takim položaju, ko sem bil jaz. Vas pozdravi Vaš rojak,

B. Orak, Chestnut St., No. 7, Lebanon, Pa.

Edino Wahčić Fluid je naj-uspešnejše zdravilo za revmatizem, kostibolj in trganje po udih in kosteh, na tisoče in tisoče rojakov je priznalo, da vse drugo nič nepomaga kakor edino Wahčić Fluid. Steklenica 2 dolarja in pol, za popolno ozdravljenje najhujš-ega revmatizma je steklenica za 3 dolarja in 50c.

Jakov Wahčić, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

751 E. 78. St., Cleveland, O.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn. sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHARL BOVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.

JOHN VAROGA, 5126 Natrons Alley, Pittsburgh, Pa.

FOROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Box 460, Ely, Minn.

JOHN RUPNIK, Box 24, S. E. Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.

MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

NUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOČHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odpirala.

Državno glasilo: "GLAS NARODA".

Pravdarska strast.

(Konec.)

Stvar se mi je zela sumljiva. Dal sem mu povedati po pazniku, da bo kaznovan s postom, ako spoznam, da se neumnega — le dela. Nato pa je Lumar še bolj razsajal. Obično si je potrgal slavnice oz. razmetal, strašno rjuh... Pustil sem ga v piti eno, dve uri. Na to je prenehal. Dal sem ga opozoriti pri skritem okenu. Ako ni vedel, da ga kdo opazuje, je bil miren. Ko pa je začutil koga pred vratmi, je začel iznova razbijati in vpiti.

Skratka, izkazalo se je, da se blaznega samo dela, da — "simulira."

Sedaj sem šel k njemu in ga resno posvaril, da naj pusti svoje neumnosti; ako bi še naprej razgrajal, dobi — prisilni jopič in pa poste.

Dolgo me je gledal, na zadnje — pa se je razjokal. V tem trenutku ga vprašam, čemu je vendar uprizoril celo komedijo? — Obljubil sem mu, da vsake kazni oprostim, ako pove — resnico.

Dolgo se je obotavljal, na zadnje pa je vendar priznal, da se je napravil blaznega po nasvetu nekoga tovariša, s katerim se je na dvorišču jetnišnice sprehajal. Jetniki se namreč vsak dan eno uro dopoldne in eno uro popoldne sprehajajo pod nadzorstvom paznikov.

"Pa čemu bi vam služilo, ako bi nas res prekanili, da ste blazni?" "Tisti tovariš mi je rekel, da je slišal, da so postavili nekemu, ko je zblaznel, kuratorja in da se je tisti potem zanj prav srečno pravedal!"

"Torej kuratorja za pravdo z očetom bi radi? Ali še vedno mislite na pravedanje?" Ostro sem ga pogledal: on — vzdahne, potem pa reče:

"Gospod, po dnevi in po noči, vsako uro, vsako minuto ne mislim drugega, nego na to strašno krivico, ki se mi je zgodila in kako bi si pomagal — do svoje pravice!"

Kakor senca je leglo na njegov obraz. Trde, odvrne so postale njegove poteze. Mislim sem si, ako bi bil na prostem ta nesrečni človek, — bi segel še danes iznova — po sekiri.

Vstal sem ter mu dejal ostro in resnobno:

"Nikdar ne boste dosegli pomiloščenja, ako boš tako zakrknjenega srca. Pomislite že vendar, kaj ste storili! Ko bi tudi res bilo — na ni! —, da bi vas bil oče za par sto kron prikrajšal, pomislite, kakšno krivico ste mu vi prizadejali! Smrt ste mu želeli, težko ste ga pohabili, umrli bi bil, da ga zdravnik niso pravočasno operirali... Pregrešili ste se zoper čisto zapoved in zoper zapoved 'ne ubijaj!'"

Lumar je stiskal pesti ob čelu. Zapustil sem ga do cela preverjen, da bo kaznovan s postom, ako spoznam, da se neumnega — le dela. Nato pa je Lumar še bolj razsajal. Obično si je potrgal slavnice oz. razmetal, strašno rjuh... Pustil sem ga v piti eno, dve uri. Na to je prenehal. Dal sem ga opozoriti pri skritem okenu. Ako ni vedel, da ga kdo opazuje, je bil miren. Ko pa je začutil koga pred vratmi, je začel iznova razbijati in vpiti.

Prisla je tretja jesen, odkar je prišel Lumar v kaznilnico. Ni me bilo več volja, razgovarjati se z njim. Tudi so ga sedaj poslali na delo. Po gotovem času samotnega zapora pride vsak kaznjenec v primerno delavnico, kjer dela skupno z drugimi kaznjeneci. Lumar je pa očitno hiral. Hrust po postavi — hodil je sključeno, negotovih korakov. Pa se vendar ni po tožil, da bi bil bolan. Zato je bil dodeljen prav lahkemu delu; pomagal je namreč vezati knjige.

Nekega dne zopet dobim uradno sporočilo, da so morali Lumarja prenesti v kaznilnično bolnišnico.

Tam sem ga preiskal. Imel je mrzlico.

"Lumar, kako vam je?" — ga vprašam. — "Mrzlica vas trese. — Ali ste se prehladili?"

"Ne vem", pravi votlo. — "Nič več ne spim!"

"Zakaj ne, ali vam manjka zraka v celnici?"

Spati morajo kaznjeneci navzlic podnevnemu skupnemu delu vedno vsak v svoji celnici.

"Me muči vedno, da sem tako nesrečen!"

"Torej pravda vam gre še vedno po glavi?", mu rečem osorno. — "Ali ne veste v kakšni nevarnosti ste? Vaše zdravje je trhu!"

Lumar se mučno, pa vendar še dokaj urno sklone v postelji. S tresočim glasom in s povzdignjenima rokama bolešno vzdihne:

"Samo umreti ne... Prosim — zdravih..."

"Tako hudo pač ni! Ne razburjajte se po nepotrebnem. Ko mrzlica mine, smete vstati!"

"Vstati?! — Ven bi že rad šel!" "Pa čemu?"

"Gospod, pojdem do očeta in mu dokažem, kakšno krivico mi je storil, kako me je uronobil... — Omahnil je na posteljo nazaj.

Prvič sem opazil, da je govoril o očetu nekoliko mirneje... Ali je to že slutnja bližajec se smrti? — Hotel sem ga v tem mislečem čustvu potrditi in mu rečem:

"Mislim, da bi vam odpustil!" "Kako, meni odpustil — on?" — Boril se je sam s seboj, nazadnje pa se je le premagal in — obmolknil.

"Kaj pa, ako bi očetu pisali?" povzamem čez nekaj časa; stari so že, Bog ve, če jih še vidite?... — "Ali bom moral umreti?" vpraša me zelo skrbno pogledujo.

"Tega nisem rekel, ali — tudi oče lahko umro! Zato svetujem, da mu pišete!" "Kaj naj mu pa pišem?" "Prosrite ga vendar odpustiti..."

Lumar se je zamislil. Slutil sem, da se v njegovi duši snuje preobrat. Nisem ga hotel siliti, da mi kaj obljubi. Ker se ga je loteval spanec, sem ga zapustil.

Obiskavati sem ga moral še dan za dnem. Mrzlica ni hotela ponehati. Pokašljeval je vedno huje. Moži so mu pešale. Sedaj ni bilo več dvoma: Lotila se ga je tista bolezen, ki ljudi, vajene na prostem, tako rada popade, ko nima jo več prostosti: jetika. Lumar pa je vsled svoje nesrečne strasti nekaj let, preden je bil zaprt, zdrave izpodkopaval tudi — še s piščo. Vse to skupaj — slaba znamenja.

Štirinajst dni pozneje. Lumarju še ni nič odleglo, nevarnost za življenje je nastopila.

Dobi pismo. Bilo je od žene. Pisala mu je, da je bila zelo bolna, da je ležala šest mesecev v bolnišnici. Sedaj pa je, hvala Bogu, zdrava. Pa na delo mora, zato pa ne more imeti otrok pri sebi. Dala jih je Somraku, pa ta jih ni maral dolgo. Vzel jih je k sebi — stari oče, Lumarjev oče! — Sedaj ga vpraša, če je to njemu prav... Veselilo bi jo, ako se ne bi več sovražila — sin in oče.

Pismo je Lumarja presunilo. Toda odgovoriti pa le ni maral ničesar. Bil je preslab, zato mu ni hotel nihče prigovarjati, da ga ne bi razburil.

Teden pozneje piše žena vnoči. Očeta Lumarjevega je kap zadela; na smrtni postelji je svotemu sinu odpustil in ga dal pod zdravilo. Umril je spravljen z Bogom in vsemi ljudmi.

Bil sem pri njem popoldan za tem, ko je bil dobil to pismo. Slabo mu je bilo. Oči so mu ticalo globoko v lobjanju, pa svetle so se mu kakor dva žareča oglja.

"Oče vam je umrl", mu rečem; "odpustil vam je na smrtni postelji!"

"Odpustil!!" Lumar se bridko naselne in pristavi: "Sedaj pa vidim, z mojo pravdo res ne bo nič!" Ustnice so mu vstrepetavale, pot mu je tekla po čelu. — h koneu je šlo z njim.

Zapustil sem ga; pred polnočjo sem ga vnoči preiskal. Žila mu je bila medlo in strašno hitro. Dal sem mu zdravila in ga vprašal, če želi duhovnika. Rekel je, da ga še ni treba. Ošel sem; videl sem ga zadnjikrat živega.

Ob sedmih zjutraj je sam zahteval duhovnika. Po sprejemu sv. obhajila, najsvetejše popotnice, mu je takoj nekoliko odleglo. Ob desetih dopoldne se je začel smrtni boj, dokler ga ni okrog šesth zvečer premagala — bela žena — smrt.

K pogrebu se je pripeljala Lumarjeva žena s štiriletnim sinčkom. Kaj je čutila ubožica na grobu svojega moža, ki ga je videla živega zadnjič na sodbi? Kaj si je pač mislil mali Jožek, ko mu je njegova mamica plakajoč kazala nepobarvano rakev z velikim križem: "Tu notri spi naš atej!"

Po pogrebu je dobila Lumarjeva žena, kar je ostalo od zaslužka od Lumarjevega dela v knjigo-veznici. Imela je vsaj za pot nazaj. Malemu Jožku smo zložili nekaj drobiža, da je dobil za pod zob v svojo celnico. In ko je Lumarica poslavljala, smo jo tolažili, da ji ostaneta otročička za uteho; o sobito Jožek obeta, da bo zavssem očetove postave. Tu pa je Lumarica globoko vzdihnila, roke k nebu povzdignila in prosila: "Sam Bog nebeški mu daj zdravje, toda obvaruj ga pred tako strašno strastjo, kakor jo je imel ranjki!"

Jožek pa je nagrbnil čelo, kakor bi razumel, zakaj gre, in zagotavljal:

"Mamica, saj bom zmirom prav priden!"

Vsa žalostna in potrta se je podala Lumarica z Jožkom domov. Kako bi bila srečna, ko bi se bil varoval njen ranjki mož — pogubonosnega pravedanja!

SNEG V MONTANI.

V gorovju Belt je zapadel debel sneg. Vlaki na železnici Milwaukee & St. Paul so obšli v snegu. V zasekah leži petnajst čevljev debel sneg.

Štavlja strojnikov.

Pri Western Maryland železnici v Cumberland, Md. stavlajo strojniki.

Danski kralj na Švedskem.

London, Anglija, 24. aprila. — Reuterjev poročevalec v Stockholmu piše, da je danski kralj Kristijan prišel v Stockholm na obisk k kralju Gustavu.

Desno oko.

Povest z ameriškega zapada.

Spisal Bret Harte.

Izvanredno jak vihar je na svečan način zaključil leto 1797, na californijskem obrežju. Voda v malem zalivu San Carlos je bila, dasiravno je zaliv zavarovan po predgorju Holy Trinity (Sv. Trojice), skrajno nemirna in razburkana; zrak je bil napolnjen z letučica drobnim peskom in tresočo so se prijemali mali deli pene razburkanega valovanja na proti morju okrenjeno stran zida samostanskega vrta. Ko je sešor vommandante Hermengildo Salvatierra pomnil svojo glavo skozi pritlično se nahajajočo se okno stražnice, je čutil, kako mu je slani vzduh daljnega morja pričaral svežo rdečico na njegova inace blede lica.

Tako gleda poveljnik zamisljen skozi okno stražnice v Presidios. Mogoče prenišja na vse dogodke leta, katero se bode ravnanje poslovalo. Toda te dogodke je bilo ravno tako lahko gledati, kakor posadke v Presidios. Leto je bilo skrajno ubogo na dogodkih, oziroma ravno tako kakor prejšnje dnevi so minevali, ne da bi jih kdaj motil, enolično med dnevnimi izpolnjevanjem povsem lahkih službenih dolžnosti.

Redno se ponavljajoči prazniki in dnevi svetnikov, vsakega pol leta iz San Diego došla pošta, redkokdaj kaka transportna ladja pod špansko zastavo in še redkeje kaka ladja, ki je plula pod drugo zastavo — to so bili glavni dogodki njegovega patrijarhalnega življenja.

Ako se torej tukaj ni moglo govoriti o kakem napredku, o navedovanju seveda tudi ni moglo biti govora. Bogate žetve in potrpeljivo delo je pokrilo vse potrebščine v Presidios in tamošnjem misijonu. Ker so bili osamljeni in oddaljeni od ostale velike človeške rednine, so se za vojne, katere so pretresale ves svet, mnogo manj zanimali, kakor za zadnji potrebi: boji za svobodo, s katerih pomočjo so se poselitvinske kolonije na drugi strani ameriške celine osvobodile, niso na nje niti malo vplivali. Skratka, bilo je eno slavno indijansko poletje eslifor-

njske zgodovine, nad katerim je vel še vedno pesniški vetrič — ona mila brezskrbna jesen španskega gospodstva, kateri so potem tako hitro sledili zimski viharji mehikanske neodvisnosti in vse oživljajoča pomlad anglo-ameriške osvovitve.

Poveljnik ostavi okno in pride k ognju, kateri veselo plapolal v globokem in širokem kamnu. Mi za je pokrita s kupom zvezkov, v katere so pisali otroci, ki so obiskovali šolo v Presidios. Ko pregleduje te zvezke z očetovskimi sočutjem in ko ogleduje njegovo oko nekako kritična načinom okroglo pisanje o Svetem Pisanu, prve pobožne čaške njegovih učencev iz San Carlosa, spremlja svoje oko z ustnima komentarjem.

"Izvrstno, mala!... 'Jakob' pošlje sla k svojemu bratu... 'Cuerpo de Cristo! (Sv. Rešnje Te!) Ta pisava Paquite je krasna! To mora governer videti!'"

V levem poveljnikovem očesu se pojavi ponos — desno oko je bilo, žal, že pred dvajsetimi leti izstreljeno z neko indijansko puščico. Oko si obriše z rokavom svoje usnjate sukne in nadaljuje: "In ko so prišli Izraelci..."

Pri tem prenela, kajti na dvo-rišču se zasliši šum človeških korakov in trenutek kasneje vstopi v sobo nek tuje. Kakorhitro je poveljnik pogledal na vsiljivec, se okrene z okretnostjo starega vojaka proti steni, kjer je visela njegova zvesta toledska klna, oziroma, kjer bi morala viseti. Toda tu ni bilo njegovega meča in sedaj se spominja, da ga je tedaj, ko ga je zadnjič videl, rabil mali Pepito, sinček peka-pastet, za to, da je na mostovžu na njena jezdi, kakor jezdijo otroci na lesenih konjih. Ko se na to spomni, nekoliko zavpi in se zadovolji s tem, da nagubanič čelo.

Toda zadržanje tuja, dasiravno je bilo ponosno, je bilo vendar le miroljubno. Oborožen ni bil in na glavi je imel navadno s terom namočeno plateno kapo, dočim je bil obut v velike vodne skorje, kakoršnje nosijo tovarnarji. Razum odurnega dna po teru in smoli ni bilo pa nanjema nič izvanrednega opaziti.

Ime mu je bilo, kakor je povedal poveljniku v španjolsčini, ki je bila bolj gladka, kakor lepa in pravilna. — Ime mu je bilo Peleg

Scuddor. Bil je kapitan trgovske ladje "Condor" iz Salema v Massachusettsu, ki je bila na potovanju v Južno morje vsled viharja prisiljena priti v zaliv San Carlos. Poveljnika je naprosil, da mu dovoli vreči sidro pod predgorjem Santa Trinidad, dokler ne požeje vihar. Druge prošnje ni imel. Vode ni potreboval, kajti z vodo se je v Boredi dovoljno preskrbel. Vedel je tudi, kako stroge so bile odredbe glede zasidranja tujih ladij v španskih pristaniščih in kako natančno se je postopalo po teh predpisih; poleg tega tudi ni nameraval škodovati strogi disciplini in miru kolonije.

V njegovem govoru je bilo opaziti nekoliko norčevanja, ko je pri teh besedah pogledal na prazno vojaško vežbališče v Presidios in na nezastražena odprta vrata. Ponekoliko je bilo namreč pripisati tudi nesrečnemu slučaju, da je bil stražar trdnjave, Felipe Gomez, tako pameten, da je takoj početkom viharja odšel na varno, kakar je na neki klopi mirno spal in sanjal.

Poveljnik za nekaj časa ni vedel, kaj bi počel. Pristaniški predpisi so bili naravno strogi, toda on je bil navajen poslovati na svojo roko; poleg tega pa tudi ni imel ničesar, po čem bi se moral ravnati, razun nekega predpisa, ki je pred desetimi leti izšel glede ameriške ladje "Columbia". Vihar je grozno divjal in čut človekoljubja ga je pripravil do tega, da je privolil v tujevo zahtevo.

Da pa ne napravim poveljniku kake krivice, moram pripomniti, da nemožnost nepopolnemu odgovoru dati dejanski poudarek na njegov sklep niti malo ne vplivala. Ne oziraje se na posledice, bi poveljnik pravico, katero je trgovskemu skunerju Yankeejev na tako gostoljuben način dovolil, prav gotovo odrekal kaki vojni ladji, tudi ako bi bila oborožena s štiridesetimi topovi. Došlo-eu je staval le pogoj, da ne sme ni eden član moštva na kopno.

"Kar se pa vos tiče, sešoj kapitan", nadaljuje poveljnik, "vas prosim, hodite moj gost. Trdnjava je vaša, dokler jo počastite z vašo velebenjeno prisotnostjo."

Priklonil se je z gotovo staromodno vljudnostjo in potem hotel (staviti stražnico.

Kapitan Peleg Scuddor se je smejal, ko je mislil na napol raz-

padlo trdnjavo, na oba zarjavela topova, ki sta bila pred enim stotletjem vilita v Manili, ter na posadko, ki je bila itak brez vsake pomoči. Za nekaj časa se mu pojavijo pustolovska misel, da bi se ravnal dobesedno in natančno po poveljnikovih besedah, — kot pravi trgovec ni nikdar opustil nadeže se mu prilike napraviti kako kupčijo, — toda ko pomisli na malenkostni plen, katerega bi mu ta posel prinesel iz trgovskega stališča, se končno premisli. Vsled tega se zadovolji s tem, da seže v skatljjo za tobak, dočim pomakno poveljnik zelo resno stol bližje k ognju ter odloži velik črn svilen robec, katerega je imel na svoji deloma osiveli glavi, da ta-po počasti svojega gosta.

(Konec prihodnjic).

Obesila sebe in vnuka.

Vdova Lora Zielke v Oshkosh, Wis., stara 66 let, je obesila svojega 9-mesečnega vnuka Edv. Van Buren in sebe v kurjem hlevu na farmi svoje hčere Van Buren, pri kateri je živela, v vasi Nekimi. Misli se, da je reva zblaznela. Zielke je živela s svojo hčerjo in sinom. Njen mož je umrl pred enim letom.

Ameriški častniki v Franciji.

Washington, D. C. 24. aprila. — V kratkem času bo odpotovalo več ameriških častnikov v Francijo. Tam se bodo seznanili z modernim bojevanjem in se pripravljali na svoje poznejše delovanje.

Kje je gospa?

SEMENA

Kakovost in količina vaših pridelkov odvisi povsem od semena, ki ga sadite. Da dosežete najboljše uspehe, kupite semena pri največji slovenski trgovini s semeni v Zedinjenih državah.

Imamo v zalogi vsakovratne importirana in domača semena za farme in vrtove.

Naša semena so jamčena, da rode z najboljšim uspehom.

INTERNATIONAL SEED CO.,

101 DIXON BUILDING PITTSBURGH, PA.

Važno!

Vsa naročila ga \$1.00 in več pošljemo s paketno pošto v katerikoli kraj v Zedinjenih državah.

Poslajte denar v priporočnem pismu, ekspresni ali poštni money order.

DA NAM OLAJŠATE DELO, PROSIMO, NAROČITE VEDNO PO ŠTEVILKAH.

CENIK.

2. Snow Lima filol	15c zavitek	25c pint	50c kvart
3. Isabnik filol	15c zavitek	25c pint	50c kvart
4. Isabnik Isabnik filol	15c zavitek	30c pint	50c kvart
Importirani vrtni grah raste 70 dni	10c zavitek	25c pint	40c kvart
Alaska grah, raste 49 dni	10c zavitek	25c pint	40c kvart
Importirana koruza, raste 60 dni	10c zavitek	25c pint	45c kvart
10. Mammoth beli špargelni	6c zavitek	15c unca	35c ¼ lb
11. Importirano seme vrtno pose	10c zavitek	25c unca	75c ¼ lb
12. Poljska pesa za živino	10c zavitek	25c unca	75c ¼ lb
13. Importirano seme zgodnjega zelja	10 in 15c zavitek	40c unca	\$1.25 ¼ lb
14. Importirano seme Duich zelja	10 in 15c zavitek	40c unca	\$1.25 ¼ lb
15. Mammoth seme rdečega zelja	10 in 15c zavitek	40c unca	\$1.25 ¼ lb
16. Importirano seme korenja	10 in 15c zavitek	25c unca	75c ¼ lb
17. Importirano karklešno seme	35c zavitek	\$1.25 unca	\$4.75 ¼ lb
18. Seme kranjsca Pascal zeler:	10 in 15c zavitek	40c unca	\$1.25 ¼ lb
19. Seme kumaric	10 in 15c zavitek	20c unca	45c ¼ lb
22. Importirano buče	10 in 20c zavitek	50c unca	\$1.50 ¼ lb
23. Importirano seme rdečih dunajskih kalarab	10 in 15c zavitek	40c unca	\$1.15 ¼ lb
29. Importirano seme solate	10 in 15c zavitek	30c unca	60c ¼ lb
31. Importirano seme čebule	10 in 15c zavitek	30c unca	75c ¼ lb
33. Importirano repno seme	10 in 15c zavitek	40c ¼ lb	75c ¼ lb
34. Importirano seme listnatega petrli lja	10 in 15c zavitek	40c ¼ lb	75c ¼ lb
35. Importirano pogorvo seme	10 in 15c zavitek	50c unca	\$1.25 ¼ lb
36. Importirano bučno seme	10 in 15c zavitek	30c ¼ lb	55c ¼ lb
37. Importirano seme rožkve	10 in 15c zavitek	25c unca	60c ¼ lb
38. Cicerinani krišan rožkve	10 in 15c zavitek	40c ¼ lb	75c ¼ lb
39. Importirano rožkve bela na pol ukrasna	10 in 15c zavitek	40c ¼ lb	75c ¼ lb
41. Importirano seme dolgo redkve	10 in 15c zavitek	40c ¼ lb	75c ¼ lb
42. Importirano seme Eskiho spinače	10 in 15c zavitek	35c ¼ lb	50c ¼ lb
45. Importirano seme paradižnikov	15 in 20c zavitek	65c unca	\$2.00 ¼ lb
46. Importirano seme zgodnje pese	10 in 15c zavitek	35c ¼ lb	60c ¼ lb

INTERNATIONAL SEED CO. 101 DIXON BLDG. PITTSBURGH, PA.

SLOVENSKO

podp. društvo

sveto Barbaro

ZA SKLADNINE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Ustanovljen 25. januarja 1893 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: F. R. TAUCHER, 674 Abney Ave., Rock Springs, Wyo. Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa. Tajnik: FRANK PAVLOVIČ, box 647, Forest City, Pa. Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 810, Forest City, Pa. Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Pomožni blagajnik: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2, box 1114, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa. Nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 95, Federal, Pa. Nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans. Porotnik: FRANO TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark. Porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. ŠNAHREK, 642 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradne glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, odzema njih uradniki so naproseni poljiti vse denarje direktno na glavnega tajnika in nikakor drugoga. Denar naj se ne pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom pravnih čekov, na naslov: Frank Pavlovič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa. V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika lake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

DOSTOJEVSKI:

Mladenič

Za GLAS NARODA J. T.

44 (Nadaljevanje)
— Drugi, mlajši, je sin nekega generala. — Družina se ga sramuje. — Jaz sem ga rešil, da ga niso zaprli. — Moj Bog, sam ne vem, kako bi se iznebil te bande!
— Kako je pa to, da mene poznata? — Ali si jima morda ti kaj pravil?
— Da, nekdo sem bil tako neumen. — Saj veš, kako je. — Na mizi je pijača, krog mize pa polno mladih ljudi. — Človek marsikaj izblekne, kar ni potreba. — Ne boj se, jaz se bom že kmalo iznebil te bande.
— Da, najboljšo bo.
— Kaj boš pa jedel? — Katera jed se ti dopade? — Ne' boj se! — Bom že jaz plačal. — Prav vesel sem.
— Zakaj si vesel?
— Zato, ker si tako spodobno oblečen.
— Jaz sem vedno dobro oblečen.
— Ali ti manjka denarja?
— Ne, denarja mi ravno ne manjka — sem odgovarjal in se natihem jezil na njegova vprašanja.
— Če ti manjka denarja, kar k meni pridi.
— Mislim da ne bo treba.
— Nikar ne bodi tako ponosen. — Saj vem, kako so mladi ljudi. — Pomisli, ona dva sem redil že več tednov. — Mlajšemu sem dal že dve uri, pa je obe prodal.
— Šla sva v restavracijo, kjer sem bil že parkrat pred boleznijo. Pri mizi, h kateri sva prisedla, je sedel nek petinštiridesetletni kozav človek. Bil je srednje rasti in je imel že napsilive lase.
— Kmalo sta prišla tudi onadva.
— Jedli smo draga jedila in pili draga vina. — Pri šampanjcu sem se seznanil s svojimi novimi tovariši.
— Nikar ne pijte preveč — mi je rekel mlajši, ki se je imenoval Tišatov.
— Zakaj bi ne pil? — sem vprašal.
— Danes nas čakajo še važne zadeve.
— Na mizo so prinesli šampanjca. — Pili smo in kmalo ni bil noben med nami popolnoma trezen.
— Večerja je bila zelo razkošna. Lambertovi tovariši so se kmalo upijani.
— Lambert me je potegnil v sosednjo sobo, kjer je bilo prostora samo za tri osebe in naročil ostrig ter šampanjca.
— Veš, Lambert — sem rekel menadoma, — ti se še vedno smatraš za mojega gospodarja — Toda ti časi so mimili enkrat za vselej. — Zdaj nisva več šolarja in nisva več skupaj na stanovanju.
— Norec! — Nikar ne nori. — Na, trejva!
— Ali veš kaj, Lambert?
— Kaj pa? — Govori!
— Ti nekaj skriváš pred menoj. — Strahopetnež si in bojazljiv. — Bojiš se me.
— Moj Bog, kaj vse ne pada ljudem v glavo!
— Ne boj se, prijatelj, jaz te prav dobro poznam. — Ti me hočeš vpijaniti.
— Zakaj bi te vpijanil?
— Zato, da bi izvelkel iz mene skrivnost.
— Nikar ne govori tako, če ne, bom res rekel, da si pijan. — Še malo pij, boš postal malo bolj vesel. — Na, vzemi in izprazni kozarec!
— Kaj govoriš?
— Kaj naj govorim? — Tako, kot govori prijatelj s prijateljem.
— Ali veš, kaj bom jaz storil?
— No, kaj?
— Vina se niti pritaknil ne bom več in odšel svojo pot.
— Po teh besedah sem vstal. — On je bil strašno jezen.
— Moj Bog, kakšen si postal! — S teboj sploh ni mogoče več govoriti. — Saj je že Alfonzina rekla...
— Ti maš pri vsaki tretji besedi Alfonzino. — To je najboljšje znamenje, kako prekleto si omucen.
— Ne vem. — Zdi se mi, da me ne poznaš. — Če Bog da me boš y kratkem spoznal.
— Zopet sem sedel in začel piti.
— Jaz sem veliko bolj izobražen kot si ti — sem mu rekel.
— Arkadij, ali me hočeš poslušati?
— Zakaj ne? — Govori.
— Ti Arkadij, ti si moj edini prijatelj. — Veliko sem jih imel, toda ti si mi edini še ostal.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo za Greater New York in okolico

edino postavno priznane slovensko društvo v Greater New Yorku, zbirajo vsako četrto soboto zvečer v mesecu v "BEETHOVEN HALL", 210 istočna 5. ulica blizu 3. Ave. v New Yorku in se prične točno ob 8. uri zvečer.

ODBOR:

Predsednik: ALOJZIJ SKRABAR, 421 E. 9th St., New York City, N. Y. Podpredsednik: ALFRED JUDEŽ, 63 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Tajnik: JOSIP POGAČNIK, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Zapisnikar: JOHN GERJOVIČ, 328 Bond St., Brooklyn, N. Y. Blagajnik: ANTON KOSIRNIK, 340 E. 5th St., New York, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

LUDWIG BENEDIK, 2302 Catalpa Ave., Brooklyn, N. Y. VINKO ZEVIK, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y. JOSIP ŠVAL, 216 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

DRUŠTVENI ZDRAVNIK:

Dr. HENRY U. ROBINSON, 301 E. 10th St., med Ave. A in B, New York, N. Y.

Potrkal me je po rami in sedel poleg mene.
— Ti bi mi lahko pomagal, samo če bi hotel — je rekel polslišno.
— S čim naj ti pomagam? — Govori vendar.
— Saj sam dobro veš. — Precejšen dobiček se mi obeta.
— Kakšen dobiček?
— Kakih tridesettisoč rubljev. — Vsak bo dobil polovico.
— Ali bi ne bil to lep denar?
— Seveda je lep denar, če bi bil pošteno zaslužen.
— Kaj pošteno? — Vse je pošteno in vse je sleparsko, karkoli vzame človek. — Pomisli, kaj pa si zdaj?
— Kdo? — Jaz?
— Da, ti. — Seveda ti! — Človek brez denarja, brez imena, brez družine. — Ako imaš pa enkrat denar, lahko dosežeš vse, karkoli hočeš.
— Meni se je čudno zdelo. — Tega nikakor nisem pričakoval. — Po dolgotrajnem obotavljanju sem sklenil, poslušati ga do konca. Strašna radovednost me je mučila.
— Poslušaj, Lambert. — Morda me ne boš razumel, toda povem ti, da te bom poslušal. — Veš, jaz sem človek brez vseh predsodkov.
— Lambert je znova nalil kozarca.
— Poslušaj, Arkadij! — Če b imene hotel Bjoring udariti vprico dame, katero obožujem, sam ne vem, kaj bi storil. — Ti si vse mirno spravil v žep. — Veš, kaj si ti?
— No, kaj?
— Ti si čisto navadna čunja. — Ti si človek brez časti in ponosa.
— Čutil sem, kako mi je stopila rdečica v lice, ko sem vzkliknil:
— Kaj zobešdaš? — Da me je hotel Bjoring tepsti? — Prej bi mu jaz razbil črepinjo kot bi on vzdignil roko nadme.
— Nikar ne taji, saj vendar vse vem. — S komolecem te je sunil, pote mje pa služabnikom zapovedal, da so te vrgli na prsto.
— Lambert, midva se pregovarjala in pripravata kot dva nemna mladeniča.

(Dalje nríhodnjíj)

NEGUJTE SVOJE LASE

Uspešno zdravstveno zdravljenje brezplačno za stare in mlade OBEH SPOLOV
Al vam spadajo lase? Ali vam lase postajajo prehitro siv? Ali so vaši lase suhi, razčlunani ali lepiljivi? Ali imate luske, vas srbi glava ali imate "pustolase"? Ali ste pletavci ali pa pocrvenate brvi? Ako trpite od katere koli izmenovane bolezni, priskinite se takoj zdraviti, ker vsako odlašanje je lahko nevarno. Pišite takoj po našo ilustrirano knjigo, "Resnica o lasih" (napisana po glasovitem svetovalnem specialistu) PROSTO ZDRAVLJENJE. Mi vas bomo pripravili na naše lastne stroške da zdravljenje "Calvacura" ustavi izpada.

ne las, odstrani luske in izpušča je na glavi in porazvira rast las. Mi vam pošljemo \$1.00 vredno knjižico "Calvacura" števil 1 skupaj s gorji omenjeno knjižico "Resnica o lasih", ako nam pošljete 10 centov v srebru ali v vmesnikah za pokritje pošiljateljevih stroškov in svoje ime in natančen naslov. Izrežite spodajšnji kupon in pošljite ga se danes na Union Laboratory, Box 567, Union, N. Y., UNION LABORATORY, BOX 567, UNION, N. Y. Priloženo vam pošljemo 10 centov v pomoč za poštne stroške. Prosim pošljite mi takoj svojo \$1.00 Calvacura števil 1 in knjižico "Resnica o lasih". (Ta kupon priložite pismu.)

Advertisement for Ivan Pajk & Co., featuring an image of a harmonica and text describing imported Franz Lubasove harmonics. Text includes: "Kadar je tako družbo namenjena kupiti bandera, sestava, ritmijske godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, určilo, privlačno prizano itd., se kupite prej slikar, da tudi nas ne ometa vprašati. Upravičeno Vašano le za, pa si boste pripravili slikarje. Čakajte, vaš vrt poljimo brezplačno. Pišite nam." IVAN PAJK & CO., 456 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

Advertisement for Alois Skulj, featuring an image of a harmonica and text describing imported Franz Lubasove harmonics. Text includes: "so razprodane. Imel bom zalogo sopet po končani vojni, ter se za pomneje rojakom priporočam. Kupujem, prodajam in popravljaj stare rabljene harmonike po dogovoru; izdelujem nove KOVČKE po \$6.00 ter nove mehove od \$8.00 do \$10.00. Delo trpečno in sresneljivo." Alois Skulj, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

IZBÉ SE MOŽE za delati v usnjarni. Dobra plača, stalno delo. C. Moensch Sons Company, (13-4 v d) Gowanda, N. Y. Kje se nahaja FRANK GERL, podomače Pogeréimov? Doma je iz Kozarske št. 34, pošta Stari trg pri Ložu. Za njegov naslov bi rada izvedela njegova sestra Mrs. Mary Poženel, R. F. D. 1, Eckhart Mine, Md. (24-26-4)

Advertisement for Dr. Lorenz, featuring an image of a man and text: "Dr. LORENZ, Jaz sem edini hrvaški govezoči specialist možkih bolani v Pittsburghu, Pa. Uradne ure: dneвно od 9. do popoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. popoldne do 2. popoldne. Nedelje od 10. dop. do 2. popol. Specialni možkih bolani. DR. LORENZ, 644 Penn Ave. II. nadst. na ulico."

Družba sv. Mohorja v Ameriki. Zveza katoliških Slovencev, 62 St. Mark's Place v New Yorku, bode letos izdala četrto knjig, in sicer: 1. KOLEDAR "AVE MARIA" za leto 1918. 2. IZ ŽIVLJENJA. Povesti v nadomestilo Mohorjevih Večernic. 3. IZ SRCA V SRCE. Zanimiva brošurica. 4. ANGLEŠKO-SLOVENSKI KATEKIZEM. (Baltimorski in slovenskem in angleškem jeziku.) Vse te štiri knjige veljajo EN DOLAR in 10¢ za poštnino. Naročniki naj se prijavijo do 30. APRILA t. l. in tudi takoj dopošljejo denar. Te knjige izda družba v nadomestilo priljubljenih Mohorjevih knjig, ker istih vsled vojne ni mogoče dobiti v to deželo. Ker pa sploh ni dobiti v tukajšnjem trgu slovenskih knjig, zato pričakujemo, da bodo rojaki segli po teh. V Koledarju bo tiskan tudi imenik članov, ki se bodo pravočasno naročili na te knjige.

Advertisement for Dr. Rosenthal, Specialist, featuring an image of a man and text: "DR. ROSENTHAL, SPECIALIST, 622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA. Dr. Rosenthal, specialist že čes 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, želodec, ledica, masulji, revmatizem in druge bolezni, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi. POSEBNA PONUDBA: — Nizka cena ako ste bolni zdaj je čas, da se zdravite za nizko ceno. Dr. Rosenthal zdravi s najboljšimi zdravili, ki jih dobi in Evropi, Indiji, Kitajski, Južni Ameriki in vseh drugih krajev sveta. On šeli zdraviti le svoje bolnike. Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. ustanovljen v Pittsburghu čes 20 let. Uradne ure: tedensko od 9. jutraj do 5. pop. Ob četrkih in sobotah od 9. jutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. jutraj do 3. popoldne. Govori se Slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrežite in obdržite to objavo."

Advertisement for Slovenska Društva, featuring a decorative border and text: "Slovenska Društva po vseh Zjedinenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti DOBRE IN POCENI društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijako tiskarno "Clevelandska Amerika" Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderna opremljena izmed vseh slovenskih tiskarn v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine. CLEVELANDSKA AMERIKA PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA \$119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O. Darujte par centov slovenskim trpinom v domovini!"

Advertisement for "GLAS NARODA" featuring a decorative border and text: "VPOŠTEVAJTE. Ako želite izvedeti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev, znancev, itd. Ako želite prodati posestvo, hišo, trgovino itd. Ako želite objaviti krst, šenitev, žalostinko itd. Ako želite dobiti delavce ali delo za sebe. Ako želite objaviti društvene naznanila RABITE VSELEJ "GLAS NARODA" "Glas Naroda" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd. "Glas Naroda" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu. "Glas Naroda" je razposlan na leto v štiri in pol milijone (4,500,000) iztisih in je torej najboljšje sredstvo za oglaševanje. Cene oglasom so sledeče: Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane \$1.00 Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane \$1.00 Enkratno iskanje delavcev stane \$1.00 Enkratno iskanje dela stane \$0.30 Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane \$1.00 Enkratno društveno naznanilo stane \$0.50 Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih. Z naročilom je potrebno poslati vsaj tudi denar. Naslovite na: "GLAS NARODA" 62 Cortlandt Street, New York, N. Y. Opomba: Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj. Zaeno pa svetujemo vsem rojakom kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se pripravijo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ni. Posebno velike važnosti je za vsakega uri naročilih po pošti."